

EDUCATIEVE BACHELOR SECUNDAIR ONDERWIJS

Bachelorproef

Het roterende Vlaamse rooster
Welke kansen biedt het roterende
lessenrooster uit de internationale school
in Barcelona voor het Vlaams onderwijs?

Voorwoord

Deze bachelorproef is geschreven binnen het kader van mijn afstuderen aan de opleiding leraar secundair onderwijs aan de Hogeschool PXL.

In 2019 startte ik aan de hogeschool PXL. Ik koos voor de opleiding secundair onderwijs met de onderwijsvakken Engels-Project kunstvakken. Het eerste halfjaar van de opleiding werd ik al geprikkeld door allerlei interessante opleidingsonderdelen en gedreven lectoren maar toen kwam corona om de hoek. De coronapandemie heeft een grote impact gehad om mijn verhaal aan de PXL. Het zorgde ervoor dat ik de opleiding hoofdzakelijk online vanachter mijn veilige bureautje in Pelt beleefde. Na al die jaren thuiszitten, zat ik als student wat op mijn honger en wilde mijn grenzen verleggen. Ik had mij het studentenleven anders voorgesteld. Hierdoor koos ik om in het voorjaar van 2022 op buitenlandse stage te vertrekken. Binnen het kader van dat buitenlandse avontuur heb ik een bachelorproef uitgewerkt.

Vooraleer u van start gaat met het lezen van mijn bachelorproef, zou ik graag enkele mensen uitvoerig bedanken. Zonder hun inbreng en ondersteuning had ik dit nooit kunnen verwezenlijken.

In de eerste plaats zou ik mijn promotor Anne-Catherine Quetin willen bedanken. Niet alleen voor de begeleiding van mijn bachelorproef maar zij is ook diegene die mij doorheen heel de opleiding ondersteund heeft. Ze heeft mij geïnspireerd met haar gepassioneerde lessen, empathische houding en optimistische instelling. Zelden heb ik ooit zo een gedreven persoon ontmoet. Voor mij weerspiegelt mevrouw Quetin waar de lerarenopleiding voor staat. Ook nog even een speciale vermelding voor mevrouw Desimpelaere. Zij heeft onverwacht het begeleidingsproces moeten overnemen en heeft mij aan de hand van constructieve feedback tot het eindresultaat begeleid.

Ook de volgende personen hebben een interessante inbreng gehad voor mijn werk. Ten eerste, Eva Gausa, mijn stagecoördinator op de internationale stageschool te Barcelona. En mijn stagementor, Misha Therrian. Zij doorliepen met mij enkele interviews en stonden steeds paraat bij eventuele vragen. Bedankt daarvoor.

Daarnaast wil ik campusdirecteur Lieve Lemmens van de Juniorcampus te Pelt bedanken. Voor de openminded houding waarmee zij ten opzichte van het innovatievoorstel stond. Dit apprecieer ik enorm. Haar inbreng heeft geleid tot een interessante conclusie.

Verder wil ik ook mijn moeder en zus uitvoerig bedanken. Ze stonden altijd klaar om mijn teksten met een kritisch oog na te lezen maar ze luisterden vooral naar mijn zorgen uit het verre Spanje. Bedankt voor alles. Dankzij jullie sta ik hier nu.

Beste lezer, ik wil u bedanken voor uw interesse in mijn scriptie. Ik hoop dat u iets bijleert. Ten slotte, wens ik u veel leesplezier toe.

Fiene Hanegreefs Hasselt, 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inhoudsopgave.....	4
Lijst met figuren.....	7
Lijst met tabellen.....	8
Lijst met afkortingen.....	9
Inleiding.....	10
1 Catalonië.....	11
1.1 Talen in Catalonië.....	11
1.1.1 De geschiedenis van de Catalaanse taal.....	12
1.1.2 Franco en de Catalaanse taal.....	12
1.1.3 Linguïstische vrijheid.....	13
1.2 De Catalaanse cultuur.....	13
1.2.1 Kunst.....	13
1.2.2 Festiviteiten.....	13
1.2.3 Eten.....	13
1.3 De Catalaanse economie.....	14
1.3.1 De Catalaanse economie en de coronacrisis.....	14
1.3.2 De Catalaanse economie en de onafhankelijkheidspolitiek.....	14
1.4 Het Catalaanse nationalisme.....	14
1.4.1 De geschiedenis van het Catalaans nationalisme.....	14
1.5 De Catalaanse politiek.....	14
1.5.1 Het referendum van 2017.....	15
1.5.2 De verkiezingen van 2021 en de huidige situatie.....	15
1.6 Het Spaanse/Catalaanse onderwijs.....	15
1.6.1 Educación infantil.....	16
1.6.2 Educación primaria.....	16
1.6.3 Educación secundaria.....	16
1.6.4 Bachillerato y formación profesional.....	17
1.6.5 Universidad.....	17
1.6.6 De Catalaanse taal binnen het Catalaanse onderwijs.....	17
1.7 PISA-studies.....	18

1.7.1	PISA-resultaten Spanje 2018	19
1.8	De Spaanse/Catalaanse onderwijsinstellingen	19
1.8.1	Een internationale school	19
1.8.2	Benjamin Franklin International School Barcelona.....	20
1.9	Lessenrooster	22
1.9.1	De acht dagen cyclus	22
1.9.2	Het waternetstelsel	23
1.9.3	Het Vlaamse lessenrooster	24
2	Innovatie in het onderwijs	24
2.1	De aanleiding	25
2.2	De implementatie van het roterende lessenrooster.....	25
3	Een algemene SWOT-analyse	26
3.1	Sterktes.....	27
3.1.1	Voordelen voor leerlingen.....	27
3.1.2	Voordelen voor leraren	27
3.1.3	Extra troeven.....	27
3.2	Zwaktes.....	28
3.3	Kansen.....	28
3.4	Bedreigingen	29
4	Ontwerpen.....	29
5	WICO	30
5.1	WICO 2.0.	30
5.2	De Juniorcampus	30
5.2.1	Basisvorming.....	33
5.2.2	Kompasklassen	33
5.2.3	Masterclass	33
5.2.4	Plusuren.....	34
5.3	Het roterende Vlaamse rooster.....	34
5.3.1	Innovatievoorstel	43
5.3.2	PBL.....	43
6	Reflectie	44
7	Conclusie	46
	Literatuurlijst.....	47

Bijlagen	52
Bijlage 1	52
Verkennend onderzoek	52
Beschrijving van het praktijkprobleem	52
Het onderzoeksdoel	53
Onderzoeksvraag met deelvragen.....	53
Een onderzoeksplan.....	54
Plannen.....	54
Bijlage 2: Interview 1	55
Bijlage 3: Interview 2	58
Bijlage 4: Interview 3	61
Bijlage 5: Semesteroverzicht	63
Bijlage 6	65
Bijlage 7	67
Bijlage 8	69
Bijlage 9	71
Literatuurverkenning.....	73

Lijst met figuren

Figuur 1: kaart van Spanje

Figuur 2: Catalaanse bundel met preken

Figuur 3: PISA-resultaten 2018

Figuur 4: PISA-resultaten van Spanje in verband met wiskunde en wetenschappen

Figuur 5: Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties

Figuur 6: kernwaarden van Benjamin Franklin International School

Figuur 7: leerprofiel op Benjamin Franklin International School

Figuur 8: lessenrooster leerling BFIS middle school (SFL)

Lijst met tabellen

Tabel 1: overzicht gebieden die Catalaanse taal hanteren

Tabel 2: lessenrooster leerling KOV 1A Latijn WICO

Tabel 3: lessenrooster leerling BFIS middle school 6th grade

Tabel 4: onderwijsniveaus op BFIS

Tabel 5: SWOT-analyse roterend rooster BFIS

Tabel 6: overzicht Juniorcampus 1A (theoretisch denken)

Tabel 7: overzicht Juniorcampus 1A (praktisch denken)

Tabel 8: overzicht Juniorcampus 1B (praktisch doen)

Tabel 9: voorbeeld rooster Juniorcampus (theoretisch denken zonder Latijn)

Tabel 10: roterend rooster Juniorcampus (theoretisch denken zonder Latijn)

Tabel 11: voorbeeld rooster Juniorcampus (theoretisch denken met Latijn)

Tabel 12: roterend rooster Juniorcampus (theoretisch denken met Latijn)

Tabel 13: voorbeeld rooster Juniorcampus (praktisch denken)

Tabel 14: roterend rooster Juniorcampus (praktisch denken)

Tabel 15: voorbeeld rooster Juniorcampus (praktisch doen)

Tabel 16: roterend rooster Juniorcampus (praktisch doen)

Tabel 17: een woensdag in het roterende rooster

Lijst met afkortingen

PISA: Programme for International Student Assessment

VS: Verenigde Staten

VK: Verenigd Koninkrijk

BFIS: Benjamin Franklin International School

SDG: Sustainable Development Goals

SFL: Spanish as a Foreign Language

SEN: Special Educational Needs

PBL: Project Based Learning

Inleiding

Wanneer men denkt aan innovatie binnen het onderwijs, wordt er niet snel gedacht aan lessenroosters. Toch kan zo'n aanpassing de hele organisatie van een school omgooien. In deze bachelorproef bestudeer ik de voordelen en opportunititeiten van roterende lessenroosters.

Op basis van mijn buitenlandse stage in 2022 heb ik initieel een beschrijvend bachelorproefonderzoek uitgewerkt rond Spanje, specifiek de regio Catalonië. Ik wilde de context waarin ik terecht ging komen beter begrijpen. Ik heb de regio gekaderd op economisch, politiek, cultureel, sociaal en historisch vlak. Ook het onderwijs werd uitvoerig besproken om vervolgens over te gaan tot de verschillende onderwijsinstellingen in Spanje onder andere de internationale scholen.

Ik liep begin 2022 stage op een internationale Amerikaanse privéschool. De 'Benjamin Franklin International School' is een internationale school in het hartje van Barcelona met een echte Amerikaanse aanpak. Op deze campus werd ik uitvoerig ingelicht over hun 'roterende lessenrooster'. De stageschool zag dit als een van hun troeven. Dit prikkelde mij. Dus besloot ik het rooster en zijn eventuele voordelen te bestuderen.

Eerst en vooral bestudeerde ik de implementatie van het rooster op BFIS. Ook interviewde ik enkele leraren en ouders. Daarnaast hebben de stagecoördinator en ik een uitgebreide SWOT-analyse van het rooster ontworpen om zo op een overzichtelijke manier de sterktes en zwaktes op te lijsten.

Op basis van de resultaten van dit literatuur- en praktijkonderzoek, ontstonden de lessenroosters voor de Juniorcampus te Pelt. Ik ontwierp roterende Vlaamse roosters geïnspireerd door de lessenroosters die in Barcelona gehanteerd werden. Ik heb de Juniorcampus te Pelt gekozen omdat ik zeer bekend ben met hun innovatieve werking.

Ten slotte bespreek ik in deze scriptie de haalbaarheid en eventuele strubbelingen van het roterende rooster. Ik trok enkele conclusies na een evaluatiegesprek met campusdirecteur Lieve Lemmens. Het ideale lessenrooster is voor elke school verschillend. Daarom bespreek ik dit hypothetische innovatievoorstel ook met een kritische blik

1 Catalonië

Catalonië is een autonome regio in Spanje met als hoofdstad Barcelona (zie Figuur 1) (Generalitat de Catalunya, 2012). De streek ligt aan de Middellandse zee en heeft een kustlijn van zo'n 500+ kilometer. Door zijn ligging heeft het een aangenaam mediterraan klimaat. Het is een bruisende regio met enkele grote steden en prachtige badplaatsen. Het Catalaanse landschap is ook vrij divers. Zo vind je er bergen, uitgestrekte velden, rivierdelta's, etc. De regio telt zo'n 7+ miljoen inwoners.

Figuur 1

1.1 Talen in Catalonië

Catalonië heeft zijn eigen identiteit en cultuur. Hun officiële taal is het Catalaans. Deze Romaanse taal is een verbastering van Spaans in combinatie met Frans aangezien dat deze autonome regio grenst aan het land Frankrijk. De tweede meest gesproken taal is uiteraard het Spaans. De derde het Aranees, wat gesproken wordt in de Arán vallei.

Vele officiële instanties verwachten dubbele kennis van zowel het Spaans als het Catalaans, Catalonië hoort bovendien bij Spanje. Met deze taalkwestie moet binnen het onderwijs rekening gehouden worden. Binnen het onderwijs wordt het Catalaans als eerste en het Spaans als tweede taal onderwezen naast het Engels. Een recente studie binnen het Catalaanse onderwijs onderzocht de attitudes rond de Spaanse taal binnen de multiculturele context van Catalonië. De Implicit Association Test werd afgenomen bij 113 adolescenten (Ianos, M. A., Rusu, A., Huguet, N., & Lapresta-Rey, C. 2020). Na het observeren van de resultaten was er een duidelijke voorkeur voor de Catalaanse taal. De resultaten verschilden enkel wanneer er andere thuistalen aan bod kwamen. Men probeert de tweetaligheid van deze regio binnen het onderwijs als een troef te zien (Scott, V. M. 2013). Bilinguïsmen bij je leerlingen geeft een realistische kijk op de wereld en je omgeving. Zeker binnen de context van Catalonië.

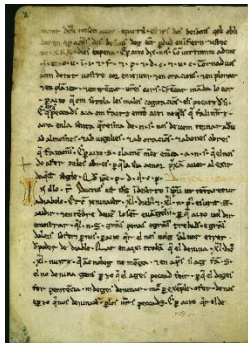
1.1.1 De geschiedenis van de Catalaanse taal

De Catalaanse taal werd tussen de 8ste en 10de eeuw gevormd in en rond de Pyreneeën. Het voormalige Karolingische rijk. De eeuwen erna breidde de taal zich enkel uit. Het territorium ten zuidoosten van de Pyreneeën werd sterk beïnvloed; het huidige Catalonië. Net zoals bij alle talen kent het Catalaans regionale accenten. De taal wordt gesproken in verschillende Europese gebieden (zie Tabel 1) (Generalitat de Catalunya, 2012).

Grondgebied	Staat	Oppervlakte	Bevolking
Andorra	Andorra	468	77115
Catalonië	Spanje	31895	7539618
Balearen	Spanje	5014	1113114
Deelstaat Valencia	Spanje	23291	5117190
Oost-Aragon	Spanje	3672	84562
Noord-Catalonië	Frankrijk	4166	450239
Alghero (Sardinië)	Italië	224	40965
TOTAAL		68730	14387803

Tabel 1 ¹

De eerste geschriften van de Catalaanse taal zijn terug te brengen tot de 12de eeuw. De Catalaanse bundel met preken, *Les Homélies d'Organyà*, wordt in de Nationale bibliotheek van Catalonië bewaard zie Figuur 2 (Generalitat de Catalunya, 2012).

Figuur 2

1.1.2 Franco en de Catalaanse taal

Spanje kende na wereldoorlog één, een gruwelijke burgeroorlog. Dit conflict werd uitgevochten tussen 1936 en 1939. De aanleiding van deze oorlog was de staatsgreep die gepleegd werd door de rechtse oppositiepartijen op 17 juli 1936. Door een gedeeltelijk geslaagde staatsgreep werd Spanje verdeeld. Aan de ene zijde de voormalige linkse republikeinse regering en aan de andere zijde de rechtse nationalist. Generaal Francisco Franco voerde vanaf '36 een oorlog tegen de gevestigde regering. Deze fascistische leider was sterk anti-separatistisch. Stilaan maar zeker groeide zijn bewind uit tot een dictatuur die de Catalaanse taal onderdrukte voor tientallen jaren (Generalitat de Catalunya, 2012).

Het openbaar gebruik van de Catalaanse taal was verboden tussen de jaren 1939 en 1975 (Generalitat de Catalunya, 2012). Boeken, films en theater mochten strikt in het Spaans opgevoerd worden. Alle aspecten van het openbare leven zoals onderwijs, kranten, radio, ... werden gecensureerd. Ondanks de onderdrukking bleven vele mensen het Catalaans als gezinstaal aanwenden.

¹ Noot. Overgenomen uit *Het Catalaans, een taal uit Europa*, door Generalitat de Catalunya, 2012, p. 4.

1.1.3 Linguïstische vrijheid

Na de dood van dictator Franco in '75 kwam er terug een democratisch Spanje. De rechten van enkele autonome regio's werden teruggewonnen met de grondwet van 1978. Hierin erkende Spanje de meertaligheid en werd het Catalaans in bepaalde regio's als officiële taal ingeroepen (Generalitat de Catalunya, 2012). Met deze heruitgevonden vrijheid herleefde de Catalaanse bevolking op. De media werd ingeschakeld en al snel volgde het onderwijs.

1.2 De Catalaanse cultuur

Catalonië is een regio van tradities en cultuur. Ze hebben hun eigen taal, eetgewoontes en festiviteiten. Het regionalisme heeft dusdanige vormen aangenomen. Hun regionale trots groeit steeds verder uit tot een nationale trots. Dit zien we ook terugkomen in hun regionale symbool 'el burro' de tegenhanger van de Spaanse 'el toro' (Linters, 2019).

1.2.1 Kunst

Deze autonome regio heeft een rijke kunstgeschiedenis met Barcelona als uitgangspunt. Het culturele aanbod in deze stad is van onschatbare waarde. Schilders als Miró en Picasso experimenteerden tijdens de avant-garde met allerlei vervormingen en kleur. Terwijl de architect Antoni Gaudí zijn stempel drukte op de skyline van Barcelona. Maar ook de oude wijk, El Raval, met zijn middeleeuwse gebouwen is bewonderenswaardig. Het is een stad waarbij het klassieke en moderne in harmonie samenkomt.

1.2.2 Festiviteiten

Catalanen houden van festiviteiten. Doorheen het jaar worden er meerdere regionale feestdagen georganiseerd waarbij dans en muziek onmisbaar zijn. Er zijn vier grote Catalaanse feestdagen. Sant Jordi, de dag van de geliefden, Sant Joan, de kortste nacht van het jaar en Castanyada, Allerheiligen. En ten slotte, Diada Nacional de Catalunya, de nationale feestdag. Deze feestdagen gaan gepaard met veel vuurwerk, dansen en lekker eten (Linters, 2019).

1.2.3 Eten

Catalonië ligt tussen Frankrijk en Spanje ingeklemd. Hierdoor is hun cultuur een open cultuur die beïnvloed wordt door zijn omgeving. Externe culinaire invloeden uit Frankrijk, Italië en Spanje, vormen de Catalaanse keuken. De Catalanen werken vaak met grote contrasten in hun keuken zoals zoet zuur, zout en suiker. Dit is representatief voor het karakter van de Catalanen. Enerzijds opvliegerig met onverwachtse uitbarstingen. Anderzijds vindingrijk en flexibel (Haartsen, T. H., Hitzert, J. H., & Trel, E. T., 2009).

Natuurlijk wordt de keuken ook bepaald door de geografische ligging van deze regio. Catalaanse menukaarten staan vol met allerlei visgerechten. Schaaldieren worden vaak gemengd met kip en dan krijg je gerechten zoals cassola, wat lijkt op Valenciaanse paella. Barcelona kan gezien worden als de etalage van die rijke Catalaanse keuken (Haartsen, T. H., Hitzert, J. H., & Trel, E. T., 2009). De grootste culinaire attracties in Barcelona zijn voedselmarkten zoals La Boqueria in de oude stad. Plaatsen zoals Las Ramblas zijn dan weer een toeristische trekpleister geworden waar je niet echt kunt spreken van een traditioneel Catalaanse keuken. Les Corts, een rustige wijk binnen de stad, heeft volgens de lokale bevolking de meest authentieke gerechten op de kaart staan.

1.3 De Catalaanse economie

Catalonië is zowat de belangrijkste Spaanse regio op economisch vlak. Het bbp, bruto binnenlands product, bedraagt zowat een vijfde van het bbp van heel Spanje (Deloof, 2017). Ook de werkloosheid ligt er lager. De regio is verantwoordelijk voor één kwart van de export. Een van de grootste economische troeven van deze regio is het toerisme. De prachtige kustlijn en bruisende steden als Barcelona rekenen jaarlijks op zo'n 18 miljoen vakantiegangers. Daarnaast heeft Catalonië een bloeiende industrie. Vooral de auto-, textiel- en voedingsindustrie zijn goed vertegenwoordigd (Deloof, 2017).

1.3.1 De Catalaanse economie en de coronacrisis

Spanje is het zwaarst getroffen EU-land tijdens de coronapandemie in 2020. De economische schade is op te merken in de grote steden zoals Barcelona. De buurten rondom de Sagrada Família liggen er triestig bij. De toeristische trekpleister en omliggende souvenirshops hebben hard geleden onder de coronacrisis. De grootste economische troef van deze wereldstad is het toerisme maar door de pandemie zagen zij in 2020 zwarte sneeuw. De lokale bevolking mist de toeristen niet maar ziet de noodzaak van de situatie wel in (Winkels, 2020).

1.3.2 De Catalaanse economie en de onafhankelijkheidspolitiek

De uiterst sterke economische positie van Catalonië kwam in 2017 door de onafhankelijkheidspolitiek in gedrang. Veel bedrijven waren ongerust dat Catalonië zich van Spanje zou afscheuren en verhuisden hun filialen naar een plek buiten Catalonië (Hancké, 2021).

1.4 Het Catalaanse nationalisme

Het Catalaans nationalisme oftewel het catalanisme, kan beschreven worden als een culturele, politieke en economische beweging. Het streeft naar de erkenning en bescherming van de Catalaanse cultuur (Linters, 2019).

1.4.1 De geschiedenis van het Catalaans nationalisme

Deze stroming werd opgericht in de 18de eeuw wanneer Catalonië na de Vrede van de Pyreneeën, tussen Spanje en Frankrijk opgedeeld werd. Bovendien werd er een verbod opgelegd voor het spreken van de Catalaanse taal. Gelukkig herleefde de cultuur op tijdens de 19de eeuw. De Renaixença was de Catalaanse variant van de renaissance oftewel een heropleving van cultuur. Deze culturele beweging liet de regionale cultuur heropleven maar de vreugde was van korte duur want tijdens de 20ste eeuw werden de Catalanen gedurende 40 jaar onderdrukt tijdens het Franquisme. Dictator Franco streefde naar éénheid binnen Spanje; één taal, één leider, één godsdienst. Pas in 1975 kon Catalonië eindelijk ademen. Toch zien we tot op de dag van vandaag dat deze bevolking vecht voor hun vrijheid en eigenheid (Linters, 2019).

1.5 De Catalaanse politiek

Catalonië is een federale staat met zelfbesturingsrecht maar ze zijn geen eigen natie. Er is officieel maar één natie en dat is het koninkrijk Spanje. Om de vier jaar trekt de Catalaanse burger naar de stembus om een nieuwe president te kiezen. Sinds de abolitie van het Franquisme is er wrevel tussen de Catalaanse separatisten en Spaanse nationalisten. De drang voor onafhankelijkheid werd klein gehouden maar wanneer Catalonië in 1978 tot autonome regio uitgeroepen werd, groeide de onafhankelijkheidswaanzin (Linters, 2019).

1.5.1 Het referendum van 2017

Op 1 oktober 2017 vond een referendum voor de Catalaanse onafhankelijkheid plaats. Hierop werd hevig gereageerd door de Spanjaarden want een regio mag zich niet onafhankelijk verklaren zonder toestemming van de Spaanse regering. Tijdens het referendum zette de Spaanse politie geweld in om te voorkomen dat de Catalanen konden gaan stemmen. De uitkomst van dit referendum was doorslaggevend. 40% van de Catalanen vond de weg naar de stembus en 90% hiervan stemde voor de afscheiding (Heylen, 2017). De toenmalige Catalaanse president, Carles Puigdemont, besloot om op 27 oktober 2017 de onafhankelijkheid uit te roepen. Hij was bereid om met de Spanjaarden te onderhandelen maar die wenste niet te onderhandelen. Het centrale gerechtshof in Madrid beantwoordde het referendum met een intrekking van de Catalaanse autonomie en ze vervolgden de negen leiders van de gevestigde regering. De regering werd afgezet en kort daarna kwam Puigdemont met enkele leden van zijn regering naar België. Vier jaar later verblijft hij nog steeds in België en wordt hij voorlopig niet uitgeleverd aan Spanje (Heylen, 2017).

1.5.2 De verkiezingen van 2021 en de huidige situatie

De onafhankelijkheidspartijen strijden nog altijd voor een onafhankelijk Catalonië terwijl Puigdemont zich buiten Spanje verschuilt. Hij riskeert een celstraf van 25 jaar. Deze Catalaanse nationalist verblijft al sinds 2017 voornamelijk in België maar is zijn furie nog niet kwijt. Hij rekent nog altijd op veel steun van de Catalaanse bevolking. De separatisten in Catalonië vinden dat ze politiek vervolgd worden. Het neerslaan van een onafhankelijkheid is anti-democratisch en volgens hen zou dat niet mogen in een vooruitstrevende maatschappij als Europa (Dierickx, 2021). Spanje bindt echter niet in. Puigdemont werd in 2019 verkozen in het Europees parlement maar is die onschendbaarheid reeds kwijt. Hierop diende Spanje wederom een aanhoudingsbevel tegen de voormalige president in. Zijn zaak, zal net zoals die van elke EU-burger, ooit moeten voorkomen in het centrale gerechtshof (Trio, M. T., & Willems, F. W., 2021).

De verkiezingen van 2021 brachten de waarheid aan het licht. De separatistische Borràs was met 64 van 135 stemmen verkozen als parlementsvoorzitter van het Catalaanse parlement. Zij is een partijgenoot van Puigdemont. Ze won begin 2021 met overschot van de andere grote socialistische partij. Dit toont dat het Catalaanse nationalisme niet meer klein te krijgen is. Het is enkel de vraag wanneer ze uit de Spaanse klauwen zullen losbreken (Belga, 2021).

In juni 2021 besloot de Spaanse premier, Pedro Sanchez, om negen veroordeelde Catalaanse separatistische leiders vrij te laten. De negen leiders werden in 2017 opgepakt en zaten sindsdien achter slot en grendel. Deze beslissing werd genomen om de spanningen tussen deze twee regio's af te zwakken. Hierdoor loopt Sanchez een politiek risico omdat vele Spanjaarden zijn beslissing niet steunen. De huidige Spaanse premier gaat regelmatig in dialoog met voorzitters van de regerende linkse Catalaanse partij ERC. Op dit moment leveren deze onderhandelingen niets op maar hij opent zo wel het onafhankelijkheidsdebat (De Greef, 2021).

1.6 Het Spaanse/Catalaanse onderwijs

Zoals reeds besproken, werd de regio Catalonië na het fascistische bewind van dictator Franco in 1978 uitgeroepen tot autonome regio binnen het land Spanje. Sinds de inrichting van het Spaanse democratische regime werd de meertaligheid van het Spaanse grondgebied erkend. Zo kregen meerdere autonome regio's in Spanje, waaronder Catalonië, Baskenland en Galicië, een officiële regionale taal. Er kwam een introductie van deze regionale talen binnen het onderwijs. Vanaf 1978 kregen leerlingen niet enkel Spaans maar ook de regionale taal onderwezen (Doorn, 2015).

Het onderwijs wordt ingericht door de Spaanse overheid en de 17 autonome regio's. Onderwijs is verplicht en gratis voor kinderen van 6 tot 16 jaar. De verschillende stadia van het Spaanse onderwijs komen vrijwel overeen met dat van België. Het schooljaar loopt van september tot juni en een schoolweek van maandag tot vrijdag.

niveau		leeftijd
crèche	guardería	0-3 jaar
kleuterschool	escuela infantil	3-6 jaar
lagere school	primaria	6-12 jaar
secundaire school	secundaria	12-16 jaar
hoger onderwijs	bachillerato y universidad	vanaf 16 jaar

1.6.1 Educación infantil

De eerste zes niet-verplichte schooljaren worden in Spanje *educación infantil* genoemd. Onder deze noemer valt de crèche en kleuterschool. Kinderen die geen schoolplicht kennen, kunnen wel door de staat of privésector opgevangen worden. De kleuterschool staat in voor de emotionele, motorische en linguale ontwikkeling van kinderen en is gratis (Doorn, 2015).

1.6.2 Educación primaria

Het Spaanse basisonderwijs bestaat uit zes gestructureerde jaren met daarin drie cycli. Tijdens deze jaren wordt de basis gelegd voor hun verdere studies. Er wordt gefocust op taal, wetenschappen en cultuur. Buiten deze basisvakken kunnen Spaanse leerlingen zich ook op sociaal en artistiek vlak verder ontwikkelen. Vanaf de derde cyclus kunnen leerlingen een buitenlandse taal toevoegen. Doorheen hun opleiding zijn er meerdere religies die onderwezen kunnen worden (Doorn, 2015).

lagere school					
cyclus 1 (6-8j)		cyclus 2 (8-10j)		cyclus 3 (10-12j)	
1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar	5 ^e jaar	6 ^e jaar

1.6.3 Educación secundaria

Het Spaanse secundair onderwijs bestaat uit vier gestructureerde jaren met daarin twee cycli. Er wordt verder gebouwd op de basisonderwerpen. Cyclus twee van het secundair onderwijs bereidt de studenten voor op het voortgezet onderwijs door in te gaan op hun persoonlijke ambities. Het bereidt hen voor op een baccalaureaat of de arbeidsmarkt (Doorn, 2015).

secundaire school			
cyclus 1 (12-14j)		cyclus 2 (14-16j)	
7 ^e jaar	8 ^e jaar	9 ^e jaar	10 ^e jaar

Het beoordelingssysteem binnen het secundair onderwijs:

cijfer op 10	omschrijving
9-10	sobresaliente
7-8	notable
6	bien
5	suficiente
<5	insuficiente

1.6.4 Bachillerato y formación profesional

Zodra leerlingen een diploma ontvangen van het secundair onderwijs kunnen zij de keuze maken om hun onderwijs voort te zetten. De schoolplicht eindigt echter op 16-jarige leeftijd. Wanneer studenten een opleiding aan een universiteit ambiëren moeten ze eerst twee extra jaren op de middelbare school doorlopen, een *baccalaureaat*. Wanneer dit aanvullend diploma afgerond wordt, kan een student zich bij een universiteit aanbieden via een toelatingsexamen. Ook is er een vervoliprogramma voor het beroepsonderwijs, *la formación profesional*. Hier worden leerlingen klaargestoomd voor de arbeidsmarkt via een technische opleiding (Doorn, 2015).

baccalaureaat	
cyclus 3 (16-18j)	
11 ^e jaar	12 ^e jaar

1.6.5 Universidad

Na het behalen van een *baccalaureaat* diploma, *título de Bachillerato*, en de selectieproef, *la selectividad*, kan een student een verdere opleiding genieten. Dit is echter niet verplicht en wordt daardoor bekostigd door de ouders en niet door de staat. De kost is afhankelijk van de opleiding die men volgt. Het Spaanse hoger onderwijs is conform aan de regels van de Europese Hogeronderwijsruimte (EHOR). Hierdoor kan Spanje officiële diploma's uitreiken die geldig zijn in alle Europese landen die hetzelfde systeem hanteren. De Spaanse hoger onderwijsinstellingen wenden het European Credit Transfer System (ECTS) aan. In dit systeem representeren 60 studiepunten één academiejaar, elk studiepunt staat voor 25/30 studie-uren (Doorn, 2015).

bachelor diploma	grado	180-240 studiepunten
master diploma	posgrado	120 studiepunten
doctoraat	doctorado	60 studiepunten

Het beoordelingssysteem binnen het hoger onderwijs:

cijfer op 10	omschrijving
9-10	matrícula de honor (5% van de studenten)
9-10	sobresaliente
7-8.9	notable
5-6.9	aprobado
<5	suspenso

1.6.6 De Catalaanse taal binnen het Catalaanse onderwijs

Vanaf de openbare lagere school wordt er binnen het Catalaanse onderwijs, Spaans én de taal van de autonome regio aangeboden. Buitenlandse talen worden pas op het einde van hun basisopleiding onderwezen. Catalaans speelt dus een grote rol in hun dagdagelijkse ontwikkeling. Vele Spaanse unionisten zien deze praktijk als een onderdompelingsmodel of indoctrinatie van kinderen op een jonge leeftijd. Zij argumenteren dat deze tweetaligheid een barrière vormt die het academisch succes verslechterd. Hier zijn echter geen officiële bewijzen van (Hancké, 2017).

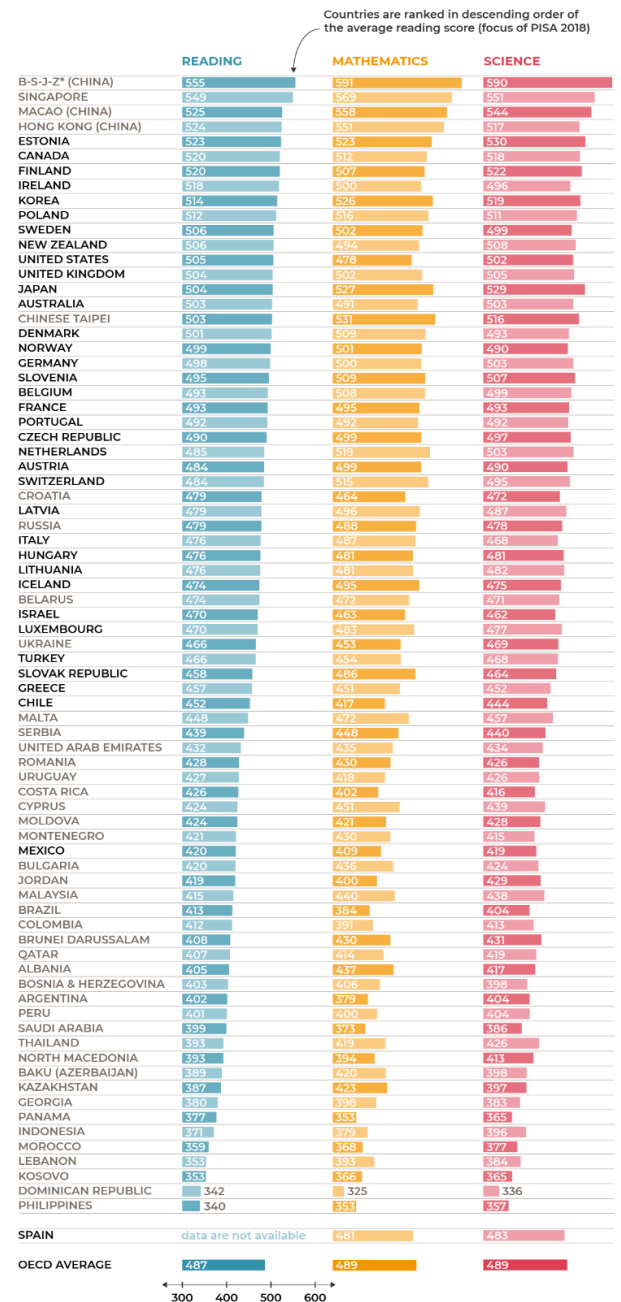
1.7 PISA-studies

Het befaamde PISA, the programme for international student assessment, is een driejaarlijks internationaal onderzoek dat zich focust op de schoolse prestaties van 15-jarige over heel de wereld. Men onderzoekt de kennis van leerlingen op vlak van lezen, wiskunde en wetenschap. Het onderzoek vergelijkt leerresultaten van landen over de hele wereld doormiddel van dezelfde testen bij leerlingen van dezelfde leeftijd. De resultaten bieden een inzicht in het beleid van andere landen zodat men van elkaar kan leren. Ook het land zelf kan conclusies trekken uit zijn eigen PISA-resultaten. Wanneer een land slechter presteert dan vorige jaren, kan er via onderzoek achterhaald worden waar het schoentje knelt. Bovendien biedt het groeimogelijkheden om het onderwijs steeds te optimaliseren naar zijn maximale capaciteit (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2018a).

We kunnen enkele conclusies trekken uit de resultaten van dit grootschalig onderzoek (zie Figuur 3) (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2018a). Spanje scoort over de hele lijn onder het internationaal gemiddelde. Ook onder dat van België.

PISA 2018 results

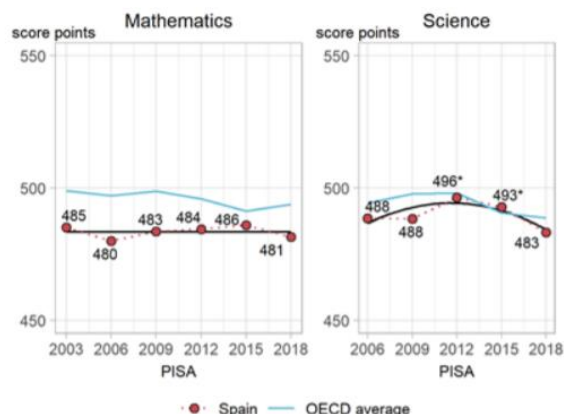
Snapshot of students' performance in reading, mathematics and science

Figuur 3

1.7.1 PISA-resultaten Spanje 2018

De bijhorende afbeelding toont ons de PISA-scores van het land Spanje doorheen de jaren in verband met wiskunde en wetenschap (zie Figuur 4). Wanneer we de linkercurve bestuderen zien we dat de prestaties voor het vak wiskunde vrijwel stabiel blijven. De resultaten binnen de wetenschapsvakken nemen jammer genoeg wel af, met een dieptepunt in 2018. Het land blijft onderpresteren ten opzichte van het gemiddelde. Opvallend is dat men geen resultaten heeft kunnen vastleggen in verband met de vaardigheid 'lezen' (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2018b).

Figuur 4

Na het vrijgeven van de Spaanse PISA-resultaten in 2018, heeft het land een aanvraag gedaan voor een herkansing naar aanleiding van niet-accurate resultaten in het rapport. Tijdens de PISA-toetsing in 2018 werden er in sommige regio's van het land al eerder high-stakes testen afgelegd. De testperiode van deze examens viel samen met het onderzoek waardoor de leerlingen niet gemotiveerd waren. Dit belette hen ervan hun bekwaamheid te demonstreren. Hoewel maar een kleine groep studenten zwaar onderpresteerde, kunnen we de eerder vrijgegeven resultaten niet als volledig juist zien (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2020).

Wanneer we de resultaten van Spanje naast die van België leggen, kunnen we concluderen dat wij hoger scoren op zowel wiskunde als wetenschap. Toch kunnen we ook opmerken dat de Belgische resultaten afnemen in recente jaren. We bevinden ons meestal nog boven het OECD gemiddelde maar ook onze sterke positie zwakt af (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2019).

1.8 De Spaanse/Catalaanse onderwijsinstellingen

Er zijn drie verschillende onderwijssystemen in Spanje. Openbare instellingen tellen het meest aantal studenten, *centros públicos*. Deze staatscholen zijn gratis en worden door de staat gefinancierd. Alhoewel staatsonderwijs gratis is, bekostigen ouders vaak dure schoolboeken en bijkomende benodigdheden. Daarnaast zijn er gesubsidieerde instellingen, *centros concertados*, die via subsidies van diverse instellingen onderwijs kunnen organiseren. Dit is een vorm van privéonderwijs. De schoolkosten liggen hoger dan in openbare scholen. Meestal spreken we hier van het katholiek onderwijs. Spanje kent echter ook veel gerenommeerde privéscholen, *centros privados*. Zij hanteren een eigen programma en worden door de Spaanse overheid erkend. Toegang tot een privéschool gaat vaak gepaard met lange wachtlijsten en hoge inschrijvingskosten. Spaanse privéscholen zijn een zware financiële post voor de ouders (Doorn, 2015).

1.8.1 Een internationale school

Een voorbeeld van *centros privados* zijn internationale scholen. Een internationale school is een school die onderwijs aanbiedt aan leerlingen die, meestal tijdelijk, verblijven in een land en de voertaal niet spreken. Spanje heeft een groot aantal internationale scholen die een ander onderwijsprogramma volgen dan reeds besproken werd. Men verkiest dan vaker een onderwijssysteem dat gehanteerd wordt in Engelstalige landen zoals de VS of VK, bijvoorbeeld het Britse GCSE en A-levels systeem, de Amerikaanse high school systemen en toelatingsprogramma's met ACT, SAT, etc. Een internationale school is een private school

waardoor er kosten worden aangerekend. Op private internationale scholen kan er les gegeven worden in allerlei talen waaronder Spaans, Frans, Engels, etc.

1.8.2 Benjamin Franklin International School Barcelona

In het voorjaar van 2022, heb ik zelf stage gelopen op zo'n internationale school, namelijk BFIS in Barcelona. De 'Benjamin Franklin International School' in Barcelona is een internationale school die het Amerikaans curriculum nastreeft. Ze passen een gedifferentieerde aanpak toe tot en met jaar 10. Om dan in jaar 11 en 12 het internationale baccalaureaat diploma te hanteren. Er wordt op deze school hoofdzakelijk in het Engels onderwezen maar er worden ook vakken in het Spaans, Catalaans en Frans aangeboden. Eén van de troeven van hun gedifferentieerde systeem zijn de kleine klasgroepen waar er oog is voor de individuele leerling. Met zo'n 50+ nationaliteiten op de campus komen allerlei culturen samen in het hartje van Barcelona. Dit type onderwijs garandeert onderwijscontinuïteit omdat ze zich afstemt op de internationale normen. Ondanks de constante verandering van woonplaats, meestal om werkredenen van de ouders, kunnen de studenten verder bouwen aan hun internationale profiel. (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

1 Historie

In 1985 werd de school opgericht door een groep gepassioneerde ouders. De groep volwassenen kwamen tot de constatactie dat de school die zij voor hun kinderen in gedachten hadden, nog niet bestond. Dit zorgde voor een nieuwe school in het hartje van Barcelona met een echte Amerikaanse aanpak. De school werd vernoemd naar Benjamin Franklin. Franklin was een van de 'founding fathers' van Amerika en een innovatieve leider. Hij heeft een grote impact gehad op het Amerikaanse schoolsysteem. Bovendien wordt er op BFIS ingezet op enkele van zijn kernkwaliteiten, namelijk behoedzaamheid, gezond verstand en eerlijkheid (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

2 Visie

Het schoolhoofd, Rachel Hovington, beschrijft de missie van de school als volgt; "...to engage our diverse school community in the pursuit of educational excellence and success for all students." Er wordt dus ingezet op een gedifferentieerde aanpak waarbij er tegemoet gekomen wordt aan de diversiteit binnen de school. Door deze aanpak zal elk kind kunnen excelleren. BFIS is een van de leidende internationale scholen in Barcelona, Spanje en zelfs Europa. 30 jaar geleden werd de school opgestart als een van de weinige internationale scholen met een Amerikaans curriculum. Vandaag de dag telt de school zo'n 700 leerlingen die met hun diverse eigenheid de school aanvullen (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

3 Lerarenteam

Het lerarenteam of BFIS bestaat uit getalenteerde en gemotiveerde leraren van over de hele wereld. Elke leraar brengt zijn eigen expertise en rijke ervaringen mee in de klas. Zij zetten in op academisch succes met oog voor de internationale context binnen een klasgroep. De bijscholing van leraren is ook een natuurlijk proces op deze school. Er worden zowel intern als extern avonden en activiteiten georganiseerd, in binnen- en buitenland, om het lerarenteam te voorzien van nieuwe skills (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

4 Aanpak

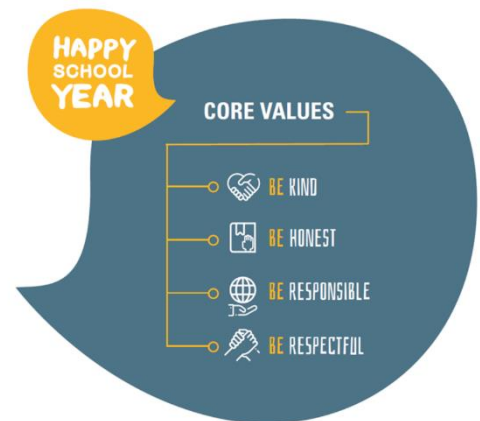
De lessen op BFIS krijgen vorm aan de hand van de 17 SDG's van de Verenigde Naties (zie Figuur 5) (United Nations, 2015). Deze 'Sustainable Development Goals' werden door meer dan 193 partnerlanden in 2015 goedgekeurd. Door het onderwijs op deze manier vorm te geven zet de school in op de volgende generatie. Deze SDG's zorgen ervoor dat de studenten betrokken leden worden binnen de maatschappij. Ze zijn zich bewust van grote wereldproblemen en krijgen dit onderwezen aan de hand projecten. De kunstvakken zetten in op creativiteit, durf, zelfzekerheid en collaboratie. Terwijl de wetenschapsvakken en wiskunde de leerlingen aan het denken zetten over concrete situaties. Dit alles gebeurt in de Engelse taal waardoor ze zich taalvaardig steeds tot een hoger niveau tillen (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

Figuur 5

5 Missie en waarden

Het is de missie van deze school om hun diverse leerlingen in het schoolsysteem op te nemen en hen academisch tot een hoger niveau te krijgen maar de rol van de school wordt echter ook breder gezien. Zij willen de leerlingen als het ware tot echte wereldburgers omtoveren met de juiste waarden en normen. Zo wordt er ingezet op vier kernwaarden (zie Figuur 6) (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b). Deze waarden worden door elke leerling, leraar en ouder nagestreefd. Naast deze waarden zijn er ook enkele pilaren die de school rechthouden, namelijk karakter, gemeenschap en curriculum. Deze steunpunten bewaren de onderwijskwaliteit. Op BFIS wordt er op de eerste plaats gewerkt aan karakterontwikkeling. Leerlingen ontwikkelen zich op deze school tot meertalige, openminded wereldburgers met een growth mindset. Sociaal-emotioneel worden de leerlingen ondersteund door een warme accepterende omgeving waar ouders zeer betrokken zijn bij het schoolgebeuren. Ten slotte, hebben we het curriculum. Onderwijs gaat of staat met een goed onderbouwd plan. Een betekenisvol curriculum onderwezen door gepassioneerde leraren die het beste in elke student naar boven willen halen, is één van hun troeven. Dit alles zorgt ervoor dat leerlingen die afstuderen op BFIS een leerprofiel hebben opgebouwd waarmee ze de wereld aankunnen (zie Figuur 7) (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

Figuur 6

Figuur 7

1.9 Lessenrooster

Voor iedere opleiding die een leerling kan doorlopen, organiseert een school een passend lessenrooster. Een lessenrooster weerspiegelt de pedagogische afwegingen die een school maakt. De instelling geeft dit rooster zelf vorm met oog op de doelen die bereikt moeten worden. De meeste lessen gaan naar verplichte vakken. Overigens houdt men ook nog enkele uren vrij voor keuzevakken. Leerlingen kunnen geen persoonlijk rooster samenstellen maar volgen de vooropgestelde roosters van de school (KOV, z.d.).

1.9.1 De acht dagen cyclus

Zoals besproken zijn er dus wat verschillen tussen de onderwijssystemen in Spanje en Vlaanderen. Een voorbeeld is het Spaanse baccalaureaatsdiploma hierboven reeds aangehaald. Een ander opvallend verschil is de dag- en weekindeling. Op BFIS werken ze met een 'rotating schedule'. Dit houdt in dat ze steeds in cycli van 8 dagen leerstof verwerken. Ook gebruiken ze langere lesblokken. Een lesuur duurt 80-85 minuten en in één dag heb je vier verschillende lessen. Daarbij komt ook nog een pauze, middagpauze en flexuur kijken. Dit flexuur kan nuttig ingevuld worden met persoonlijke interesses via keuzevakken. De leerlingen hebben een schooldag van 8:40 tot 16:00 (zie Tabel 3). Dit komt overeen met het aantal verplichte schooluren in België maar toch wordt de dag volledig anders ingedeeld. Het doel van dit systeem is het doorbreken van de schooldag waarin studenten tijdens de dag zeven verschillende vakken doorlopen in lesblokken van 50 minuten zoals is Vlaanderen meestal het geval is (zie Tabel 2)(Interview Therrian, 2022). De Benjamin Franklin International School ziet dit roterende lessenrooster als een van hun troeven. Deze aanpak wordt door internationale scholen over heel de wereld geïmplementeerd daarom zal ik in deze bachelorproef de voordelen van dit systeem bestuderen ten opzichte van onze klassieke Vlaamse indeling (Interview Gausa, 2022a)(Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021a).

		1	2	3	4	5
8:25-9:15	50 minuten	Natuurwetenschappen	Mens en Samenleving	Latijn	Geschiedenis	Godsdienst
9:15-10:05	50 minuten	Latijn	Nederlands	Frans	Lichamelijke opvoeding	Godsdienst
10:05-10:20	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
10:20-11:10	50 minuten	Latijn	Nederlands	Engels	Nederlands	Aardrijkskunde
11:10-12:00	50 minuten	Wiskunde	Frans	Beeld	Wiskunde	Wiskunde
12:00-12:55	55 minuten	middag	middag	middag	middag	middag
12:55-13:45	50 minuten	Lichamelijke opvoeding	Techniek		Latijn	Natuurwetenschappen
13:45-14:35	50 minuten	Wiskunde	Techniek		Aardrijkskunde	Nederlands
14:35-14:50	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
14:50-15:40	50 minuten	Frans	Masterclass		Mens en Samenleving	Muzikale opvoeding

Tabel 2 lessenrooster leerling KOV 1A Latijn WICO

		1	2	3	4	5	6	7	8
8:40-10:05	85 minuten	Sociale opvoeding	Kunst	Welzijn	SFL	Wetenschappen	Engels	Geschiedenis	Wiskunde
10:10-11:35	85 minuten	Lichamelijke opvoeding	SFL	Wetenschappen	Engels	Geschiedenis	Wiskunde	Sociale opvoeding	Kunst
11:40-12:00	20 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
12:05-1:30	85 minuten	Wetenschappen	Engels	Geschiedenis	Wiskunde	Sociale opvoeding	Kunst	Programmeren	SFL
1:35-2:30	55 minuten	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch
2:35-4:00	85 minuten	Geschiedenis	Wiskunde	Sociale opvoeding	Kunst	Lichamelijke opvoeding	SFL	Wetenschappen	Engels

Tabel 3 lessenrooster leerling BFIS middle school 6th grade

Leerlingen op BFIS gaan net zoals Vlaamse leerlingen van maandag tot vrijdag naar school. Het roterende rooster zorgt ervoor dat ze op maandag niet automatisch starten met dag één maar bijvoorbeeld met dag zes. Het doorlopen van leerstof in acht dagen betekent dat de leraren binnen elk vak leerstof afwerken in die ene lange cyclus. De leerlingen krijgen vier keer 80-85 minuten les. Er zit telkens een lesdag tussen opeenvolgende lessen. De eerste les van een cyclus bestaat uit de verkenning van het nieuwe thema en het polsen naar voorkennis. De tweede les wordt ingevuld met begeleide oefeningen. Tijdens les drie gaan ze zelfstandig inoefenen en tijdens de laatste les organiseert men een quiz/test om de leerstof te toetsen. Wanneer er dan een nieuwe cyclus op dag één aangevangen wordt, kan men weer met een fris nieuw hoofdstuk starten. Mijn medestudente, Ine Meers, heeft binnen dit systeem stagelessen wiskunde ontworpen. Voor het vak wiskunde werken ze dus binnen deze structuur acht dagen rond hetzelfde thema. Op dag één begint het rooster steeds opnieuw met dezelfde vakken binnen hetzelfde rooster (Interview Gausa, 2022a)(Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021a).

1.9.2 Het watervalstelsysteem

Zoals ik al eerder aanhaalde werkt de school dus met een roterend rooster. Deze naam verwijst eigenlijk naar een “watervalstelsysteem” waarbij een vak nooit op hetzelfde lesuur gepland wordt en nooit op opeenvolgende dagen. Hierdoor krijgt met een patroon in het lessenrooster dat lijkt op een waterval. Om dit te illustreren heb ik de vakken uit Tabel 3 een kleurtje gegeven. Deze voorstelling toont twee cycli van acht dagen. Hierdoor kan men duidelijk zien dat de acht vakken een lineair traject volgen dat op het einde “valt” zoals een waterval. Zij noemen het een roterend rooster omdat ze die waterval steeds opnieuw aanvangen bij de start van dag 1. Deze aanpak creëert visueel een roterende voorstelling wanneer meerdere cycli achter elkaar geplaatst worden.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Yellow	Blue	Purple	Green	Orange	Red	Pink	Yellow	Blue	Purple	Green	Orange	Red	Pink	Yellow	Blue
Purple	Green	Orange	Red	Pink	Yellow	Blue	Purple	Green	Orange	Red	Pink	Yellow	Blue	Purple	Green
Red	Pink	Yellow	Blue	Purple	Green	Orange	Red	Pink	Yellow	Blue	Purple	Green	Orange	Red	Pink

1.9.3 Het Vlaamse lessenrooster

In Vlaanderen hanteren de meeste scholen een klassieke dag- en weekindeling. Een schoolweek moet volgens de Vlaamse wetgeving minstens 28 uren bevatten. Elke school mag zelf bepalen hoeveel uren er per week wordt ingevoerd. In de meeste scholen is dit tussen de 32-36 uren. Eigenlijk bestaan er geen vaste regels voor het indelen van een lesrooster. Wel moet een roostermaker rekening houden met een aantal voorwaarden. De indeling en het aantal lesminuten is vrij in te plannen maar de uren moeten wel gelijkmatig verdeeld worden (Onderwijs & Vorming, z.d.). Zoals we weten bevat het reguliere systeem 7 uren per dag die 50 minuten duren. Dit betekent dat leerlingen 32 uren les per week doorlopen. Elke school heeft de vrijheid om zelf te bepalen wanneer ze de dag beginnen of eindigen. Een schooldag begint ten vroegste om 08:00 en eindigt ten laatste om 17:00. Ook de lesminuten zouden langer, korter of anders ingevuld mogen worden. Men noemt het vooropgestelde kader dat de overheid opzet ook wel de 'onderwijstijd' maar scholen vullen dit zelf in en dat heet dan de 'schooltijd' (Onderwijs & Vorming, z.d.).

2 Innovatie in het onderwijs

Innovatieprocessen op school worden door zowel interne als externe factoren beïnvloed. Het doorvoeren van veranderingen is noodzakelijk maar niet evident. Scholen moeten aan bepaalde eigenschappen voldoen vooraleer ze succesvol veranderingen kunnen doorvoeren. Specifieke skills en inspanningen zijn noodzakelijk om het einddoel te bereiken. Wanneer je veranderingen in het onderwijs wilt doorvoeren moet het duidelijk zijn welke voordelen daaraan vasthangen. Anders zullen mensen blijven vaststeken in weerstand ten opzichte van de mogelijke vernieuwing. Vernieuwingen grijpen in op de dagdagelijkse lerarenpraktijk en dat brengt onzekerheden met zich mee (Joosten, 2021).

Een onderwijsvernieuwing in de praktijk brengen, belooft verbetering maar is niet altijd evident. Een schoolteam moet zorgen dat een eventuele vernieuwing ook binnen de algemene visie past. Het doorvoeren van een verandering doorloopt vaak drie verschillende stadia. Aanvankelijk bekijken leraren of directeurs wat de vernieuwing inhoudelijk zal inhouden. Daarnaast leggen ze hun eigen opvattingen ten opzichte van het onderwijs voor. Ten slotte spelen ook individuele actoren zoals leraren, leerlingen en ouders een rol. Ieders persoonlijke agenda wordt echter beïnvloed. Na het doorlopen van deze drie stadia zal er onderhandeld kunnen worden over de specifieke situatie van de school (Leemans, z.d.).

Externen kunnen ook vernieuwingen doorvoeren op je school. Zij doen zowel aan kwaliteitscontrole als ontwikkeling. Wanneer dit het geval is moet er een duidelijke afstemming zijn tussen ieders persoonlijke verwachtingen. We bespreken hier vier sleutelfactoren. Ten eerste, is het belangrijk om tot een gedeelde verantwoordelijkheid en overeenkomst te komen. Dit is niet vanzelfsprekend. Ten tweede, is elke factor loyaal ten opzichte van zijn eigen onderwijspedagogiek. Vaak ontstaan er hier loyaliteitsconflicten. Sommige onderwijsgebruikers zullen trouw blijven aan hun eigen visie terwijl anderen het grote format loyaliteit beloven. Ten derde, zal een externe ondersteuner ook enige expertise en geloofwaardigheid moeten uitstralen als men serieus genomen wilt worden. Deze legitimiteit kan verworven worden door degelijke communicatievaardigheden en een goede kennis van de schoolse context. Ten slotte, is het ook belangrijk dat men op de school innovatie gedurende een bepaalde periode op nummer één zet. Een gedeelde begeleiding van meerdere projecten kan ervoor zorgen dat er niet veel in huis komt van de nodige aanpassingen (Leemans, z.d.).

2.1 De aanleiding

In dit onderdeel bespreek ik de beweegredenen waarom deze internationale school de innovatieve overstap maakte naar een volledig andere dagindeling. Het is een complex innovatievoorstel waarover men op voorhand in discussie is gegaan. Niet alleen de directie moet akkoord gaan maar ook het volledig lerarenteam, de leerlingen en hun achterban. Een roterende kalender beïnvloedt iedereen. Vanuit organisatorisch standpunt vergt het een goede afstemming tussen alle verschillende actoren. De volledige schoolstructuur wordt omgegooid. Voorafgaand aan het huidige rooster had de school een 'normale' werkweek. Een lessenrooster van maandag tot vrijdag en zeven dagvakken. Tijdens het academiejaar 2018-2019 werd beslist grondig te hervormen met het roterende lessenrooster als resultaat. Ik bespreek de vier initiële voordelen die dit rooster met zich meebrengt (Interview Gausa, 2022a).

- ✓ Een roterend rooster biedt kansen. Het invoeren van een groot extra-curriculair vakkenaanbod is een van de grootste beweegredenen voor deze verandering. Denk maar aan de flexuren.
- ✓ Centraal in dit systeem staat het organiseren van lessen die mogelijkheden bieden voor zowel de lokale als buitenlandse studenten. Het draait hier om een eerlijke verdeling van aandacht. Er wordt ingespeeld op beide groepen door een uitgebreid rooster met keuzevakken.
- ✓ Het rooster garandeert een diepere kennis van de leerstof door lessen te verlengen naar 80-85 minuten. Toch zijn dagen op BFIS niet extra lang. Ze verspreiden de leerstof als het ware 'beter'. Ze bieden vier lesblokken per dag aan voor 8 dagen. Het verstikt de leerlingen niet met te veel leerstof op één schooldag.
- ✓ Dit vrije rooster biedt ook kansen om vakoverschrijdend samen te werken. Het maakt tijd vrij voor uitwisseling van professionele expertise. Zo vinden er curriculumvergaderingen plaats op woensdagnamiddag tussen 15:00 en 17:00. De leerlingen verlaten de school dan een uur vroeger.

2.2 De implementatie van het roterende lessenrooster

Ik behandel chronologisch de implementatie van dit systeem op de internationale school in Barcelona. Vóór de implementatie van het systeem werden er vakgroepen en comités opgericht om alles in goede banen te laten leiden. Zij zouden het systeem evalueren en bijsturen waar nodig. In oktober 2018 werd er een Amerikaanse expert naar Barcelona gehaald om het systeem vorm te geven. Een week lang analyseerde deze persoon het schoolleven. Aan de hand van allerlei vergaderingen werden er voorstellen gedaan. Natuurlijk moest er een compromis gesloten worden voor een rooster dat voldeed aan ieders behoeften. Na een analyse van de voor- en nadelen werd een schema vastgelegd. Vanuit het lerarenteam werd er doorgegeven dat zij meer instructietijd, een flexibelere planning en keuzevakken voor de studenten wilden. Vanuit de directie wilde men meer tijd voor bijeenkomsten en kennisuitwisseling. Het implementeren van een socio-emotionele les die het pedagogisch project van de school weerspiegelt, was een must voor iedereen (Interview Gausa, 2022a).

Zoals hierboven vermeld zijn veranderingen en innovatieprocessen in de onderwijswereld niet eenvoudig te implementeren. Er was dan ook enige weerstand tegen de implementatie van dit roterende lessenrooster. Het is een antropologisch verschijnsel dat veranderingen onrust met zich meebrengen. Mensen blijven graag in een stabiele en voorspelbare situatie (Joosten, 2021). De kritische bedenkingen ten opzichte van het nieuwe systeem moesten onder handen genomen worden, moest men het systeem willen laten slagen. Mensen hadden enkele bezorgdheden in verband met de uitvoering van hun job. Zo wilden leraren geen lesminuten verliezen door de ingekorte dagen. Als reactie hierop, werd er berekend hoeveel instructie-minuten er nodig zouden zijn per vak en per jaar. Organisatorisch was er een

probleem met de beperkte ruimte op de internationale school. Enkele algemene ruimtes, zoals de eetzaal, konden niet door alle studenten tegelijkertijd gebruikt worden. Om dit te overkomen werden de schema's op elkaar afgestemd. Het is belangrijk om ieders initiële bezorgdheden aan te pakken zodat mensen zich positief kunnen opstellen ten opzichte van het nieuwe project (Interview Gausa, 2022a).

In maart/mei 2019 werd de definitieve dagplanning voorgesteld aan de hand van een presentatie voor alle betrokkenen. In deze vergaderingen werden ouders, leerlingen en leraren ingelicht. Het systeem zou geïmplementeerd worden tijdens het volgende academiejaar namelijk september 2019. Tijdens bijeenkomsten konden aanwezigen hun bezorgdheden uiten en vragen stellen. Door middel van transparante communicatie was iedereen steeds op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen. Het systeem werd goedgekeurd en vervolgens geïmplementeerd tijdens het schooljaar 2019-2020 (Interview Gausa, 2022a).

Schoolfase	Toelichting
EC (early childhood)	Ze hebben 6 dagen in de kalender. Er zijn 7 lesblokken per dag.
ES (elementary school)	
MS (middle school)	Ze hebben 8 dagen in de kalender. Er zijn 4 lesblokken per dag.
HS (high school)	
IB (international baccalaureate)	

Tabel 4 onderwijsniveaus op BFIS

Het rooster roteert enkel op schooldagen. Het wordt toegepast op aaneengesloten dagen ongeacht vakanties, feestdagen of het weekend. Op die manier verlies je nooit kostbare lestijd. Na een vakantie of feestdag loopt het rooster gewoon door (zie Bijlage 5). Deze lessenroosters worden vaak toegepast in de Verenigde Staten of op internationale scholen. De voordelen zijn voor iedere school hetzelfde. Het creëert meer tijd per vak om diepgaand te leren en tegelijkertijd verminderen ze het aantal informatie gedurende de dag zodat het makkelijker kan verwerkt worden door de studenten (Interview Gausa, 2022a)(Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021a).

3 Een algemene SWOT-analyse

Door middel van een algemene SWOT-analyse van het programma kunnen we enige pijnpunten blootleggen. Een SWOT-analyse is een handig bedrijfskundig model waarmee je in één oogopslag sterktes en zwaktes aantoot, kansen en bedreigingen analyseert (Digitaal Vlaanderen, 2020).

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Minder vakken per dag ✓ Langere instructietijd ✓ Minder planlast voor de leraar ✓ Karakterontwikkeling via 'advies' ✓ Keuzemodules via 'flexu(ur)en' 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ Biedt geen specifieke training aan docenten ✗ Weinig rekening gehouden met diversiteit van de studenten binnen keuzevakken (multilinguaal)
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Leerondersteuning voor SEN-studenten tijdens de flexuren ○ Groter aanbod van niet-curriculaire vakken tijdens de flexuren 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Globale pandemie houdt het flexibel tegen

Tabel 5 SWOT-analyse roterend lessenrooster BFIS

3.1 Sterktes

Innovatie binnen het onderwijs bestaat er om de dagdagelijkse praktijk te verbeteren. Onderwijs is een weerafspiegeling van onze maatschappij. Onze maatschappij verandert voortdurend en daardoor moet het onderwijs volgen. Vooraleer men vernieuwt moet het voor alle betrokkenen duidelijk zijn welke voordelen de verandering met zich meebrengt (Interview Gausa, 2022b).

3.1.1 Voordelen voor leerlingen

Studenten op BFIS hebben per dag vier lesblokken van 80 minuten in de plaats van zeven lesblokken van 50 minuten. Er zijn dus minder vakken per dag waardoor je op dezelfde dag ook nooit twee keer hetzelfde vak zal krijgen. Dit zien we in een Vlaams lessenrooster regelmatig voorkomen. Men werkt op de internationale school met een waternalstelsel (zie Figuur 8). Hierdoor roteert je rooster en krijg je nooit opeenvolgende dagen hetzelfde vak. Er zit altijd een dag tussen. Hierdoor heeft de leerling meer tijd voor eventueel huiswerk. Net zoals de leraren hebben ook de leerlingen baat bij die langere lessen. Er komt namelijk meer tijd vrij voor ontspanning en uitgebreide instructietijd tijdens de les. Veel huiswerk kan deels of volledig in de les voorbereid worden. Bij het vak Engels krijgen leerlingen bijvoorbeeld individuele leestijd zodat ze de verplichte boekopdrachten snel kunnen verwerken (Interview Gausa, 2022b) (Interview Therrian, 2022).

3.1.2 Voordelen voor leraren

Zoals reeds aangehaald zijn er voor de leraren ook enkele voordelen. Binnen het roterende lessenrooster duurt elk lesuur 80 minuten in de plaats van 50 minuten waardoor leerkrachten meer tijd krijgen om hun leerstof in grote brokken te onderwijzen. Initieel was dit beangstigend maar uiteindelijk geven leraren evenveel uren in de week les als ervoor. Het aantal lessen wordt minder waardoor de leraar minder aparte lessen moet voorbereiden. Dit is een groot pluspunt voor de lesgever. Een acht dagen cyclus heeft als doel leerstof te verwerken binnen die ene cyclus. Leraren kunnen dus gericht lessen organiseren om binnen deze 8 dagen een onderwerp te introduceren, verwerken en toetsen. Binnen dit systeem worden lokalen ook per vak ingericht. Bovendien krijgen de leerlingen meer tijd om zich van de ene naar de andere les te verplaatsen. Hierdoor komt er minder stress bij kijken en moet je als leraar niet wachten op studenten die zich steeds moeten verplaatsen (Interview Gausa, 2022b) (Interview Therrian, 2022).

3.1.3 Extra troeven

Zo'n rooster brengt ook andere voordelen met zich mee. Op BFIS heeft elke klas zijn eigen 'coach'. Dit is een leraar die hen persoonlijk begeleidt op woensdagmiddag. De leerling heeft gedurende de schoolweek één of meer meetings met deze contactpersoon. Zij helpen de klas met vakinhoudelijke- en persoonlijke problemen tijdens het uur 'advies' op woensdagmiddag. Op een normale schooldag eindigt de school om 16:00. Op woensdag is dit echter anders, leerlingen mogen de school eerder verlaten zodat ze nog vrijetijdsactiviteiten kunnen inplannen. De leerlingen verlaten de school op deze dag om 15:00. Over het algemeen krijgt een student op BFIS zes volle uren 'les' op een dag. Dat is boven het Spaans en Europees gemiddelde. Tijdens de vrije uren op woensdagnamiddag komen de leraren van de school samen om hun curriculum en aanpak te evalueren. Elke woensdag vindt er ook een 'advies' uurtje plaats. Tijdens dit uur kunnen de leraren allerlei socio-emotionele problemen aankaarten via projecten. De waarden en pijlers van de school worden via dit uurtje aan de leerlingen onderwezen. In de zomermaanden komen de klasbegeleiders samen om onderwerpen en acties voor het komende jaar vast te leggen. Het vak wordt ingevuld met allerlei relevante

maatschappelijke thema's. Alles wordt afgestemd op de noden van de school (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b)

Tijdens de 'extra' flexuren wordt er tijd vrijgemaakt voor een brede waaier aan alternatieve activiteiten. Deze uren kunnen ingevuld worden door gastsprekers, bijeenkomsten, keuzemodules etc. Op deze manier gaat er geen kostbare lestijd verloren tijdens de schooldag maar kunnen de leerlingen wel keuzevakken doorlopen. Om keuzeproblemen te voorkomen wordt het aanbod flexvakken in de zomer al gecommuniceerd met de families. Op deze manier kunnen ouders en kinderen beslissen wat hen interesseert en dit vroegtijdig doorgeven. Dit is voordelig want dan kan men tijdens de maand september al beginnen met het inrichten van de lessen (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

		1	2	3	4	5	6	7	8
8:40-10:00	80 min	English	World Hist.	SFL	SFL - PB	Math	Science	Elective	Com. Med.
10:05-10:45	40 min	Advisory	Flex	Flex	Advisory	Flex	Flex	Advisory	Flex
10:45-11:00	15 min	Break	Break	Break	Break	Break	Break	Break	Break
11:00-12:15	75 min	SFL	SFL	Math	Science	Elective	PE	English	World Hist.
12:20-1:40	80 min	Math	Science	Elective	Wellbeing	English	World Hist.	SFL - PB	SFL
1:45-2:35	50 min	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch
2:40-4:00	80 min	Elective	PE	English	World Hist.	SFL	SFL	Math	Science

Figuur 8 lessenrooster leerling BFIS middle school (SFL)

Zoals u kan zien in het bovenstaande rooster verandert de dagindeling drastisch wanneer men flexuren implementeert (Fundación Privada Benjamin Franklin, 2021b).

3.2 Zwaktes

De zwaktes en kansen van het systeem focussen zich vooral op de 'vrije' flexuren. De coördinator vertelde mij dat deze uren de nodige strubbelingen met zich mee brachten tijdens de initiële implementatie. Deze flexuren fungeren als uren waarin men interesses kan exploreren, zich kan bijsturen en/of verdiepen in leerstof. Ten eerste, was er enige verwarring bij de leerkrachten, ouders en leerlingen van de gemeenschap over de invulling van de vakken en een gevoel van tijdverspilling. Tijdens de implementatie van deze uren stootten de leraren op een gebrek aan kennis. Soms werden deze keuzevakken ingevoerd door leraren die zich niet genoeg hadden ingelezen waardoor de lessen minder grond droegen. Ook de verwachtingen waren niet voor iedereen hetzelfde. Sommige leraren namen de keuzemodules serieuzer dan andere. Bovendien was er maar een beperkte keuze. De keuzevakken die aangeboden werden richtten zich vaak op Engelstalige studenten waardoor er een hele groep buitengesloten werd. Zo werden er tijdens keuzevakken zoals voetbal, schaken en yoga uitsluitend instructies in het Engelse gegeven (Interview Gausa, 2022b).

3.3 Kansen

De flexuren waren duidelijk nog aan verbetering toe maar ze brachten ook veel opportuniteiten met zich mee. Zo kunnen deze uren gericht ingezet worden voor ondersteuning en ontspanning. Onze stagecoördinator, Eva Gausa, heeft voor haar masterproef een hele alternatieve aanpak voor de flexuren uitgewerkt waarin deze ingezet kunnen worden voor remediëring en verdieping. Zij zou in de toekomst een flexuur willen aanbieden op elke dag van het roterende rooster tussen 10:00-10:45. Tijdens dit interval kunnen er verschillende soorten activiteiten aangeboden worden;

- **Advies:** socio-emotionele les
- **Flex 1:** eerste niet-curriculaire keuzevak
- **Flex 2:** tweede niet-curriculaire keuzevak
- **EEE:** remediëring leerlingen SEN

Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6	Dag 7	Dag 8
Advies	Flex 1	Flex 2	Advies	Flex 1	Flex 2	Advies	EEE

Zoals te zien is in deze tabel heeft de coördinator door de implementatie van deze uren het rooster willen verbeteren. De drie verbeterpunten voor het rooster vallen samen in deze tijdsloten. Zij noemt het de flex-strip. Studenten kiezen twee vakken genaamd flex 1 en 2, niet-curriculair en zonder academisch gewicht. Beide keuzevakken nemen twee dagen in beslag van de flex-strip (Interview Gausa, 2022b).

Tijdens de **EEE**-flexperiode kunnen leerlingen van extra middelen profiteren of uitgedaagd worden. Het E3-programma staat namelijk voor de Engelse termen; Extended, Elective en Enrichment. Deze les wordt op dag acht van het rooster aangeboden (Interview Gausa, 2022b);

Extended: Deze tijd kan gericht ingezet worden als een extra huiswerkklas. Leerlingen kunnen huiswerk maken, gebruik maken van de campusfaciliteiten, tests bijmaken, etc.

Elective: Het aantal studenten met SEN neemt toe. De tijd om voor hen te zorgen is er niet altijd. Tijdens dit uur kunnen leerlingen met SEN beter profiteren van de middelen en meer ondersteuning krijgen. Zij kiezen dan voor het keuzevak 'learning support'.

Enrichment: Er is een grote groep studenten die academisch uitblinkt, ook voor hen moet er een mogelijkheid zijn om nieuwe competenties te ontwikkelen. Deze periode in de flexband draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van deze sterke studenten.

Veel van de studenten met een gemiddeld academisch niveau kunnen ook profiteren van deze periode van de flexband. Ze kunnen vragen stellen, zich onderscheiden en/of huiswerk inhalen (Interview Gausa, 2022b).

3.4 Bedreigingen

De enige bedreiging ten opzichte van het rooster die wij samen hebben kunnen ontdekken was de corona pandemie. Door de pandemie hebben ze de flexuren niet ingevoerd waardoor het rooster waarin wij roteren er anders uitziet. De reden was echter dat men de leerlingen niet onnodig wilde mengen (Interview Gausa, 2022b).

4 Ontwerpen

Gezien de voordelen van het roterend systeem werk ik roterende lessenroosters uit voor de eerstejaars A- en B-stroom op de Juniorcampus te Pelt. Ik kies bewust voor deze leeftijdscategorie en school. Op de internationale stageschool in Barcelona doorloop ik namelijk stage bij leerlingen van dezelfde leeftijd maar ook de innovatieve aanpak op beide scholen spreekt mij aan. Zowel de Vlaamse als internationale Amerikaanse school streeft naar vernieuwing. Daarom koos ik ervoor om de vernieuwende aanpak uit Spanje toe te passen op een Vlaamse schoolcontext.

5 WICO

Het product dat ik zal uitwerken heeft betrekking op een scholengemeenschap binnen het Katholiek Onderwijs in Noord-Limburg. De WICO-gemeenschap verspreidt zich over een groot gebied en bevat zes campussen. Ik heb zelf stage doorlopen op drie campussen en werk tijdens de zomer voor het leerlingensecretariaat op de Juniorcampus. Het is een vooruitstrevende scholengemeenschap.

5.1 WICO 2.0.

Tijdens het schooljaar 2020-2021 werden er op de WICO campussen enkele vernieuwingen doorgevoerd met als resultaat een nieuwe middenschool en domein-campussen. Deze vernieuwingen hebben een grote impact gehad op het reilen en zeilen binnen deze zes campussen. Er werd niet enkel naar een nauwere samenwerking gestreefd maar ook naar kennisuitwisseling door leraren met specifieke expertises te verdelen over alle campussen. Leraren werden dus gelinkt aan een vakdomein en eventueel overgeplaatst. Op campus Overpelt (het vroegere Mater Dei Overpelt) zitten leerlingen in de domeinen 'Maatschappij en Welzijn', 'Taal en Cultuur' en 'Kunst en creatie'. Op campus Neerpelt (het voormalige Sint-Maria) zitten leerlingen in het domein 'Economie en Organisatie' en sommige STEM-richtingen. In TIO volgt iedereen vakken binnen de sector STEM-wetenschappen en STEM-technieken. De overige campussen in Lommel en Hamont hebben de klassieke 6-jarige werking behouden. De Juniorcampus (het Sint-Hubertuscollege van vroeger) is de uitvalsbasis voor de volledige eerste graad. De innovatie kwam gepaard met nieuwe infrastructuur voor zowel campus Neerpelt, Overpelt, TIO als de Juniorcampus (Vandael, 2020).

5.2 De Juniorcampus

Deze middenschool in Pelt fungeert als uitvalsbasis van de WICO-scholengemeenschap. Op deze school starten adolescenten hun secundaire schoolcarrière. Ze doorlopen gedurende twee jaar een voorbereidend traject binnen de A- of B-stroom. Op de Juniorcampus hebben leerlingen de keuze uit drie verschillende opleidingen met de daar bijhorende keuzevakken. Binnen de A-stroom kiest een leerling voor theoretisch- of praktisch denken. De B-stroom bevat één basisvorming namelijk praktisch doen. Aanvullend op het basispakket van 27 uur basisvorming per week heeft een eerstejaarsstudent op deze WICO campus 5 uur keuzevakken. Ik bespreek vervolgens de drie leerprofielen (WICO, 2022).

Theoretisch denken (1A)			
32u			
Basisvorming	27u	Keuze	5u
Aardrijkskunde	2u	Latijn	4u
Beeld	1u	Masterclass	1u
Engels	1u	Of	
Frans	3u	Kompasklas	2u
Geschiedenis	1u	Masterclass	1u
Godsdienst	2u	Plusuur	1u
LO	2u	ICT	1u
Mens en samenleving	2u		
Muziek	1u		
Natuurwetenschappen	2u		
Nederlands	4u		
Techniek	2u		
Wiskunde	4u		

Tabel 6 overzicht Juniorcampus 1A (theoretisch denken)

Keuze:	
Kompasklassen 2u	Masterclass 1u
Gezondheid en Voeding	Actua
Kunst en Creatie	Coding
Ondernemen	Da Vinci
Sport (semester 1)	Duurzaamheid
STEM	Engineering
Talen	Filosoferen
Welzijn en Wellness	Hellas
Wetenschappen	Spaans

Praktisch denken (1A)			
32u			
Basisvorming	27u	Keuze	5u
Aardrijkskunde	2u	Kompasklas	2u
Beeld	1u	Plusuur	2u
Engels	1u	ICT	1u
Frans	3u		
Geschiedenis	1u		
Godsdienst	2u		
LO	2u		
Mens en samenleving	2u		
Muziek	1u		
Natuurwetenschappen	2u		
Nederlands	4u		
Techniek	2u		
Wiskunde	4u		

Tabel 7 overzicht Juniorcampus 1A (praktisch denken)

Keuze:
Kompasklassen 2u
Gezondheid en Voeding
Kunst en Creatie
Ondernemen
Sport (semester 1)
STEM
Talen
Welzijn en Wellness
Wetenschappen

Praktisch doen (1B)			
32u			
Basisvorming	27u	Keuze	5u
Beeld	1u	Kompasklas	3u
Engels	1u	Plusuur	1u
Frans	2u	ICT	1u
Godsdienst	2u		
LO	2u		
Maatschappelijke vorming	3u		
Muziek	1u		
Natuur en ruimte	3u		
Nederlands	4u		
Techniek	4u		
Wiskunde	4u		

Tabel 8 overzicht Juniorcampus 1B (praktisch doen)

Keuze:
Combinaties kompasklassen 3u
Kunst en creatie-Gezondheid en Voeding-Ondernemen
Kunst en Creatie-Gezondheid en Voeding-Sport
STEM-Sport-Ondernemen
STEM-STEM-STEM

5.2.1 Basisvorming

Elke opleiding heeft een basispakket waarin je kennis maakt met de wereld van cultuur, taal, wiskunde en zoveel meer. Binnen deze vakken worden de eindtermen bereikt. Wanneer de basis gelegd is, wordt hierin verdiept. Op deze vakken zal men gedurende de volledige middelbare schoolcarrière verderbouwen. Bovenop de basisvorming zijn er vakken of domeinen die het curriculum versterken en verbreden. Deze worden in de volgende onderdelen besproken (WICO, 2022).

5.2.2 Kompasklassen

Elke leerling krijgt twee of drie uur kompasklassen aangeboden. Dit kompas staat voor de leerling die zijn pijlen richt en nieuwe interesses ontdekt. Deze lessen laten de leerlingen proeven van andere studiedomeinen. Aan de hand van het aanbod doen deze adolescenten aan zelfontdekking. Het bereidt hen voor op het maken van een studiekeuze in de toekomst (WICO, 2022).

5.2.3 Masterclass

Dit ene uur daagt de studenten uit. Een masterclass is een intellectuele uitdaging waarin studenten zichzelf beter leren kennen en nieuwe talenten kunnen ontdekken. Ze verdiepen zich in een volledig nieuw vak en trainen nieuwe vaardigheden. Leerlingen ontwikkelen nieuwe vaardigheden wanneer ze uitgedaagd worden. Ze achterhalen nieuwe skills (WICO, 2022).

5.2.4 Plusuren

Plusuren fungeren als bijkomende leerondersteuning. Het garandeert een vlotte overgang van het lager onderwijs naar het secundair onderwijs. Er wordt ingespeeld op de verschillende onderdelen van leren; leren leren, leren leven en leren kiezen. De leerlingen leren om bewust te plannen, kritisch na te denken en zichzelf bij te sturen. Tijdens deze extra tijd kan er ook gedifferentieerd worden. Leraren kunnen leerlingen extra ondersteunen of uitdagen (WICO, 2022).

5.3 Het roterende Vlaamse rooster

Via het ontwerp van deze bachelorproef wil ik achterhalen **welke kansen het roterend rooster biedt voor ons Vlaams onderwijs**. Het ontwerp van deze bachelorproef zal roterende roosters bevatten voor de Juniorcampus te Pelt. Ik zal passende lessenroosters ontwerpen voor de innovatieve campus waarbij er keuzevakken en remediëring doorlopen worden tijdens flexuren en andere socio-emotionele lessen onderverdeeld worden tijdens advies, een adviesperiode. Ik zal gebruik maken van de uitgewerkte flex-strip gemaakt door Eva Gausa. Deze flex-strip biedt mogelijkheden om de extra curriculaire vakken van de Juniorcampus in onder te verdelen. Ik doorbreek het roterende rooster waarin ik zelf heb lesgegeven en neem de verbeteringen/kansen van de SWOT-analyse op in mijn nieuwe roosters voor de Juniorcampus. Ik hanteer het roterende rooster maar geef er een eigen draai aan. Er moesten aanpassingen gemaakt worden om het rooster te kunnen toepassen binnen de context van deze Vlaamse campus.

		Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8:25-9:15	50 minuten	Natuurwetenschappen	Mens en Samenleving	Kompasklas	Geschiedenis	Godsdienst
9:15-10:05	50 minuten	Plusuur	Nederlands	Frans	Lichamelijke opvoeding	Godsdienst
10:05-10:20	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
10:20-11:10	50 minuten	Kompasklas	Nederlands	Engels	Nederlands	Aardrijkskunde
11:10-12:00	50 minuten	Wiskunde	Frans	Beeld	Wiskunde	Wiskunde
12:00-12:55	55 minuten	middag	middag	middag	middag	middag
12:55-13:45	50 minuten	Lichamelijke opvoeding	Techniek		Aardrijkskunde	Natuurwetenschappen
13:45-14:35	50 minuten	Wiskunde	Techniek		ICT	Nederlands
14:35-14:50	15 minuten	pauze	pauze		pauze	pauze
14:50-15:40	50 minuten	Frans	Masterclass		Mens en Samenleving	Muzikale opvoeding

Tabel 9 voorbeeld rooster Juniorcampus (theoretisch denken zonder Latijn)

		Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6	Dag 7	Dag 8
8:40-10:00	80 minuten	Andere talen	Techniek	Kompas	ICT	Wiskunde	Nederlands	Aardrijkskunde	Godsdienst
10:05-10:45	40 minuten	Advies	MC	EEE	Advies	MC	EEE	Advies	MC
10:45-11:00	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
11:00-12:15	75 minuten	Kompas	Geschiedenis	Wiskunde	Nederlands	Natuurwetenschappen	LO	Andere talen	Kunsten
12:20-1:40	80 minuten	Wiskunde	Nederlands	Aardrijkskunde	Godsdienst	Andere talen	Techniek	Kompas	Geschiedenis
1:45-2:35	50 minuten	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch
2:40-4:00	80 minuten	Natuurwetenschappen	LO	Andere talen	Kunsten	Kompas	ICT	Wiskunde	Nederlands

Tabel 10 roterend rooster Juniorcampus (theoretisch denken zonder Latijn)

Theoretisch denken (1A)			
48u			
Basisvorming	42u (40 min)	Flex-strip	5u (20 min)
Aardrijkskunde	2u 40 min	Advies	2u
Natuurwetenschappen	2u 40 min	EEE	1u 20 min
Techniek	2u 40 min	Masterclass (keuze)	2u
Kunsten	2u 40 min		
Geschiedenis	2u 40 min		
ICT	2u 40 min		
LO	2u 40 min		
Godsdienst	2u 40 min		
Nederlands	5u 20 min		
Andere talen	5u 20 min		
Wiskunde	5u 20 min		
Kompas (keuze)	5u 20 min		

Keuze:	
Kompasklassen	Masterclass
Gezondheid en Voeding	Actua
Kunst en Creatie	Coding
Ondernemen	Da Vinci
Sport (semester 1)	Duurzaamheid
STEM	Engineering
Talen	Filosoferen
Welzijn en Wellness	Hellas
Wetenschappen	Spaans

Toelichting: Zoals je opmerkt zijn enkele originele hoofdvakken vervangen, anders ingevuld of onderverdeeld (zie Bijlage 6). De talen en de kunsten heb ik bijvoorbeeld onderverdeeld onder dezelfde noemer. Door deze vakken samen te groeperen, komen er ook meer uren voor ze vrij. De originele invulling van de masterclass blijft maar deze wordt ingevoerd tijdens de dagelijkse flex-strip. Het vak 'Mens en Samenleving' zou ik graag invoeren tijdens de advies uren in de flex-strip. Deze lessen, onderwezen door de klastitularis, bevatten socio-emotionele/maatschappelijke problemen die men samen exploreert. Het worden kortere lessen waarin de waarden van de school weerspiegeld kunnen worden. Er kan ingespeeld worden op mogelijke problemen die zich op de campus voordoen. Het plusuur waarin de leerlingen verdere ondersteuning genieten, kan tijdens de E3-periode doorlopen worden. Deze periode werd door Eva Gausa ontworpen. Leerlingen kunnen extra ondersteund of uitgedaagd worden, deze uren worden door hoofvakleraren verzorgd.

		Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8:25-9:15	50 minuten	Natuurwetenschappen	Mens en Samenleving	Latijn	Geschiedenis	Godsdienst
9:15-10:05	50 minuten	Latijn	Nederlands	Frans	Lichamelijke opvoeding	Godsdienst
10:05-10:20	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
10:20-11:10	50 minuten	Latijn	Nederlands	Engels	Nederlands	Aardrijkskunde
11:10-12:00	50 minuten	Wiskunde	Frans	Beeld	Wiskunde	Wiskunde
12:00-12:55	55 minuten	middag	middag	middag	middag	middag
12:55-13:45	50 minuten	Lichamelijke opvoeding	Techniek		Latijn	Natuurwetenschappen
13:45-14:35	50 minuten	Wiskunde	Techniek		Aardrijkskunde	Nederlands
14:35-14:50	15 minuten	pauze	pauze		pauze	pauze
14:50-15:40	50 minuten	Frans	Masterclass		Mens en Samenleving	Muzikale opvoeding

Tabel 11 voorbeeld rooster Juniorcampus (theoretisch denken met Latijn)

		Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6	Dag 7	Dag 8
8:40-10:00	80 minuten	Andere talen	Techniek	Latijn	ICT	Wiskunde	Nederlands	Aardrijkskunde	Godsdienst
10:05-10:45	40 minuten	Advies	MC	EEE	Advies	MC	EEE	Advies	MC
10:45-11:00	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
11:00-12:15	75 minuten	Latijn	Geschiedenis	Wiskunde	Nederlands	Natuurwetenschappen	LO	Andere talen	Kunsten
12:20-1:40	80 minuten	Wiskunde	Nederlands	Aardrijkskunde	Godsdienst	Andere talen	Techniek	Latijn	Geschiedenis
1:45-2:35	50 minuten	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch
2:40-4:00	80 minuten	Natuurwetenschappen	LO	Andere talen	Kunsten	Latijn	ICT	Wiskunde	Nederlands

Tabel 12 roterend rooster Juniorcampus (theoretisch denken met Latijn)

Theoretisch denken (1A)			
48u			
Basisvorming	42u (40 min)	Flex-strip	5u (20 min)
Aardrijkskunde	2u 40 min	Advies	2u
Natuurwetenschappen	2u 40 min	EEE	1u 20 min
Techniek	2u 40 min	Masterclass (keuze)	2u
Geschiedenis	2u 40 min		
Godsdienst	2u 40 min		
ICT	2u 40 min		
LO	2u 40 min		
Kunsten	2u 40 min		
Nederlands	5u 20 min		
Andere talen	5u 20 min		
Wiskunde	5u 20 min		
Latijn	5u 20 min		

Keuze:
Masterclass
Actua
Coding
Da Vinci
Duurzaamheid
Engineering
Filosoferen
Hellas
Spaans

Toelichting: Zoals je opmerkt zijn enkele originele hoofdvakken vervangen, anders ingevuld of onderverdeeld (zie Bijlage 7). De talen en de kunsten heb ik bijvoorbeeld onderverdeeld onder dezelfde noemer. Door deze vakken samen te groeperen, komen er ook meer uren voor ze vrij. De originele invulling van de masterclass blijft maar deze wordt ingevoerd tijdens de dagelijkse flex-strip. Het vak 'Mens en Samenleving' zou ik graag invoeren tijdens de advies uren in de flex-strip. Deze lessen, onderwezen door de klastitularis, bevatten socio-emotionele/maatschappelijke problemen die men samen exploreert. Het worden kortere lessen waarin de waarden van de school weerspiegeld kunnen worden. Er kan ingespeeld worden op mogelijke problemen die zich op de campus voordoen. Het plusuur waarin de leerlingen verdere ondersteuning genieten, kan tijdens de E3-periode doorlopen worden. Deze periode werd door Eva Gausa ontworpen. Leerlingen kunnen extra ondersteund of uitgedaagd worden, deze uren worden door hoofvakleraren verzorgd.

		Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8:25-9:15	50 minuten	Natuurwetenschappen	Mens en Samenleving	Plusuur	Geschiedenis	Godsdienst
9:15-10:05	50 minuten	Kompasklas	Nederlands	Frans	Lichamelijke opvoeding	Godsdienst
10:05-10:20	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
10:20-11:10	50 minuten	Wiskunde	Nederlands	Engels	Nederlands	Aardrijkskunde
11:10-12:00	50 minuten	Plusuur	Frans	Beeld	Wiskunde	Wiskunde
12:00-12:55	55 minuten	middag	middag	middag	middag	middag
12:55-13:45	50 minuten	Lichamelijke opvoeding	Techniek		Aardrijkskunde	Natuurwetenschappen
13:45-14:35	50 minuten	Wiskunde	Techniek		ICT	Nederlands
14:35-14:50	15 minuten	pauze	pauze		pauze	pauze
14:50-15:40	50 minuten	Frans	Kompasklas		Mens en Samenleving	Muzikale opvoeding

Tabel 13 voorbeeld rooster Juniorcampus (praktisch denken)

		Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6	Dag 7	Dag 8
8:40-10:00	80 minuten	Andere talen	Techniek	Kompas	ICT	Wiskunde	Nederlands	Aardrijkskunde	Godsdienst
10:05-10:45	40 minuten	Advies	EEE	LAB	Advies	EEE	LAB	Advies	EEE
10:45-11:00	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
11:00-12:15	75 minuten	Kompas	Geschiedenis	Wiskunde	Nederlands	Natuurwetenschappen	LO	Andere talen	Kunsten
12:20-1:40	80 minuten	Wiskunde	Nederlands	Aardrijkskunde	Godsdienst	Andere talen	Techniek	Kompas	Geschiedenis
1:45-2:35	50 minuten	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch
2:40-4:00	80 minuten	Natuurwetenschappen	LO	Andere talen	Kunsten	Kompas	ICT	Wiskunde	Nederlands

Tabel 14 roterend rooster Juniorcampus (praktisch denken)

Praktisch denken (1A)			
48u			
Basisvorming	42u (40 min)	Flex-strip	5u (20 min)
Aardrijkskunde	2u 40 min	Advies	2u
Natuurwetenschappen	2u 40 min	EEE	2u
Techniek	2u 40 min	LAB	1u 20 min
Kunsten	2u 40 min		
Geschiedenis	2u 40 min		
ICT	2u 40 min		
LO	2u 40 min		
Godsdienst	2u 40 min		
Nederlands	5u 20 min		
Andere talen	5u 20 min		
Wiskunde	5u 20 min		
Kompas (keuze)	5u 20 min		

Keuze:
Kompasklassen
Gezondheid en Voeding
Kunst en Creatie
Ondernemen
Sport (semester 1)
STEM
Talen
Welzijn en Wellness
Wetenschappen

Toelichting: Zoals je opmerkt zijn enkele originele hoofdvakken vervangen, anders ingevuld of onderverdeeld (zie Bijlage 7). De talen en de kunsten heb ik bijvoorbeeld onderverdeeld onder dezelfde noemer. Door deze vakken samen te groeperen, komen er ook meer uren voor ze vrij. Het vak 'Mens en Samenleving' zou ik graag invoeren tijdens de advies uren in de flex-strip. Deze lessen, onderwezen door de klastitularis, bevatten socio-emotionele/maatschappelijke problemen die men samen exploreert. Het worden kortere lessen waarin de waarden van de school weerspiegeld kunnen worden. Er kan ingespeeld worden op mogelijke problemen die zich op de campus voordoen. Het plusuur waarin de leerlingen verdere ondersteuning genieten, kan tijdens de E3-periode doorlopen worden. Deze periode werd door Eva Gausa ontworpen. Leerlingen kunnen extra ondersteund of uitgedaagd worden, deze uren worden door hoofdvakleraren verzorgd. Ook hebben we de E3-periode verlengd waardoor de LAB periode werd verkort.

		Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8:25-9:15	50 minuten	Techniek	Maatschappelijke vorming	Natuur en ruimte	Plusuur	Godsdienst
9:15-10:05	50 minuten	Techniek	Natuur en ruimte	Frans	Lichamelijke opvoeding	Godsdienst
10:05-10:20	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
10:20-11:10	50 minuten	Natuur en ruimte	Nederlands	Engels	Nederlands	Nederlands
11:10-12:00	50 minuten	Wiskunde	Kompasklas	Beeld	Wiskunde	Wiskunde
12:00-12:55	55 minuten	middag	middag	middag	middag	middag
12:55-13:45	50 minuten	Lichamelijke opvoeding	Techniek		Kompasklas	Natuur en ruimte
13:45-14:35	50 minuten	Wiskunde	Techniek		Kompasklas	Nederlands
14:35-14:50	15 minuten	pauze	pauze		pauze	pauze
14:50-15:40	50 minuten	Frans	ICT		Maatschappelijke vorming	Muzikale opvoeding

Tabel 15 voorbeeld rooster Juniorcampus (praktisch doen)

		Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6	Dag 7	Dag 8
8:40-10:00	80 minuten	Andere talen	Natuur en ruimte	Kompas	ICT	Wiskunde	Nederlands	Techniek	Godsdienst
10:05-10:45	40 minuten	Advies	LAB	EEE	Advies	LAB	EEE	Advies	LAB
10:45-11:00	15 minuten	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze	pauze
11:00-12:15	75 minuten	Kompas	Kunsten	Wiskunde	Nederlands	Techniek	LO	Andere talen	Natuur en ruimte
12:20-1:40	80 minuten	Wiskunde	Nederlands	Techniek	Godsdienst	Andere talen	Natuur en ruimte	Kompas	ICT
1:45-2:35	50 minuten	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch	lunch
2:40-4:00	80 minuten	Techniek	LO	Andere talen	Natuur en ruimte	Kompas	Kunsten	Wiskunde	Nederlands

Tabel 16 roterend rooster Juniorcampus (praktisch doen)

Praktisch doen (1B)			
48u			
Basisvorming	42u (40 min)	Flex-strip	5u (20 min)
Kunsten	2u 40 min	Advies	2u
ICT	2u 40 min	EEE	1u 20 min
LO	2u 40 min	LAB	2u
Godsdienst	2u 40 min		
Techniek	5u 20 min		
Natuur en ruimte	5u 20 min		
Nederlands	5u 20 min		
Andere talen	5u 20 min		
Wiskunde	5u 20 min		
Kompas (keuze)	5u 20 min		

Keuze:

Combinaties kompasklassen

Kunst en creatie-Gezondheid en Voeding-Ondernemen

Kunst en Creatie-Gezondheid en Voeding-Sport

STEM-Sport-Ondernemen

STEM-STEM-STEM

Toelichting: Zoals je opmerkt zijn enkele originele hoofdvakken vervangen, anders ingevuld of onderverdeeld (zie Bijlage 9). De talen en de kunsten heb ik bijvoorbeeld onderverdeeld onder dezelfde noemer. Door deze vakken samen te groeperen, komen er ook meer uren voor ze vrij. Het vak 'Maatschappelijke vorming' zou ik graag invoeren tijdens de advies uren in de flex-strip. Deze lessen, onderwezen door de klastitularis, bevatten socio-emotionele/maatschappelijke problemen die men samen exploreert. Het worden kortere lessen waarin de waarden van de school weerspiegeld kunnen worden. Er kan ingespeeld worden op mogelijke problemen die zich op de campus voordoen. Het plusuur waarin de leerlingen verdere ondersteuning genieten, kan tijdens de E3-periode doorlopen worden. Deze periode werd door Eva Gausa ontworpen. Leerlingen kunnen extra ondersteund of uitgedaagd worden, deze uren worden door hoofvakleraren verzorgd.

5.3.1 Innovatievoorstel

Tijdens het uitwerken van de roterende roosters voor de leerprofielen 'praktisch denken' en 'praktisch doen' kwamen er lesperiodes vrij. Ik heb mij hierin verdiept en nagedacht over een mogelijke invulling van deze uren. Deze twee leerprofielen hanteren een meer praktische leerstrategie dan de opleiding 'theoretisch denken' hierop heb ik dan ook mijn uitwerking gebaseerd. Voor de opleiding 'praktisch denken' komen er twee keer 40 minuten vrij tijdens de flex-strip voor een alternatieve masterclass die iets praktischer ingevuld kan worden. Ook voor de leerlingen van 'praktisch doen' komen er nog drie keer 40 minuten vrij. Ik heb ervoor gekozen om als alternatieve invulling te kiezen voor LAB. Tijdens LAB-uren kunnen leerlingen doen aan 'project based learning'. Dit is een model waarmee dat ik op de internationale stageschool kennis heb leren maken. Deze manier van lesgeven is gebaseerd op leren door te doen. Daarom ook de afkorting LAB zoals laboratorium. In een Laboratorium trek je ook conclusies door dingen uit te proberen en ze dan bij te sturen. Leerlingen kunnen projecten uitwerken in een reële context en aan de hand hiervan een vak diepgaand verkennen. Leerlingen 'theoretisch denken' worden uitgedaagd door een masterclass. Ook wil ik de studenten binnen de andere twee leerprofielen uitdagen. Doordat deze twee opleidingen minder theoretisch ingesteld zijn, lijkt het mij interessant om deze studenten op een gerichte 'praktische' manier uit te dagen aan de hand van relevante projecten. Zij zouden dan projecten uitwerken binnen vakken zoals techniek of natuur en ruimte. Men zou dan gedurende een aantal weken binnen één vak projectmatig werken en dan overschakelen. Dit is een grote uitdaging voor leerlingen uit de eerste graad maar het zal hen op jonge leeftijd leren samenwerken, probleemoplossend denken en plannen.

5.3.2 PBL

De LAB-uren die ik zou implementeren zijn gebaseerd op het principe van 'project based learning' (PBL). De inhoud van deze lessen zullen projecten bevatten waarbinnen de leerlingen meerdere skills exploreren in een reële context. Het uitwerken van projecten in groep vraagt veel initiatief en creativiteit. Men zal de nodige intrinsieke motivatie moeten vinden en eigenaarschap nemen over eigen leerproces. Tijdens de projectuitwerking zullen ze zeker op enkele moeilijkheden stoten, het is dan ook zeer belangrijk dat ze probleemoplossend te werk gaan en samenwerking opzoeken. Het bereidt de leerlingen als het ware voor op de 'echte' wereld. Het organiseren van een verjaardagsfeest, de bus gemist, een presentatie geven, ... PBL draait om dagdagelijkse situaties waar de leerlingen probleemoplossend en strategisch te werk gaan. Tijdens onze educatie zijn we de leerlingen aan het voorbereiden op het volwassenleven. Onze moderne wereld bestaat uit een verzameling van dagdagelijkse projecten die 'opgelost' moeten worden. Het is onze verantwoordelijkheid om hen hierin te trainen. Hoewel de leerlingen tijdens PBL vrij zelfstandig te werk gaan, valt de rol van de leraar ook niet de onderschatten. Hij zet als het ware een kader uit waarbinnen de leerlingen moeten presteren. Zeker voor leerlingen binnen de eerste graad zal genoeg ondersteuning nodig zijn. Voornamelijk bij het opstarten van een project moeten de vereisten duidelijk worden en is er intensieve begeleiding. Daarnaast zal de leraar als time-manager te werk gaan en de leerlingen gericht bijsturen en begeleiden. Ook zorgt de leraar voor tussentijdse feedback en een eindevaluatie. Andere rollen zullen door de leerlingen zelf opgenomen worden. Ten opzichte van onze traditionele academische aanpak focust project based learning zich op langetermijndoelen in de plaats van kennis die kort en krachtig ingestudeerd wordt. Binnen het projectmatig werken draait het niet om de uitkomst. Het leerproces staat centraal (PowerSchool, 2017).

6 Reflectie

Op 30 mei '22 heb ik samen met de campusdirecteur, Lieve Lemmens, de roterende Vlaamse roosters voor de Juniorcampus te Pelt bestudeerd en besproken. Hier zijn de volgende interessante conclusies uitgekomen. In dit onderdeel wil ik reflecteren op de uitgewerkte roosters voor het Vlaams onderwijs.

Ten eerste, zou ik een paar culturele verschillen willen aanhalen tussen de internationale school en de Juniorcampus. Deze verschillen zouden een grote doorslaggevende rol kunnen spelen voor het effectieve slagen binnen onze Vlaamse context. De woensdag in het roterende rooster is bijvoorbeeld een kortere dag maar de dag eindigt wel pas om 15:00 en niet om 12:00. De leerlingen mogen op deze dag een uur vroeger naar huis vertrekken. Ook de verdere indeling van de schooluren is anders (zie Tabel 17). De flex-strip wordt op deze dag niet ingevoerd en de laatste twee lessen duren minder lang. Op BFIS organiseert men teamvergaderingen na de schooluren tussen 15:00 en 17:00 uur. De langere woensdagnamiddag zal in België enige vragen opwekken. Vlaamse leraren functioneren namelijk binnen een ander systeem, dit is een groot cultureel verschil. Het verlengen van de vrije woensdagnamiddag zou enige ophef kunnen veroorzaken bij leraren en leerlingen maar in principe heeft elke school volgens de wetgeving de vrijheid om dit te doen.

Woensdag		
8:40-10:05	80 minuten	Algemeen vak #1
10:10-11:35	80 minuten	Algemeen vak #2
11:40-12:00	20 minuten	pauze
12:05-1:00	60 minuten	Algemeen vak #3
1:05-2:00	55 minuten	lunch
2:05-3:00	60 minuten	Algemeen vak #4

Tabel 17 een woensdag in het roterende rooster

Binnen dit systeem zullen de leerlingen minder pauzetime krijgen en valt het middageten later op de dag dan op een normale Vlaamse school. Dit kan op school intern opgelost worden door met uren te schuiven. Dat de schooldag langer duurt, valt te verklaren doordat de dag ook later start. De leerlingen moeten 20 minuten later op school zijn. Er wordt binnen het onderwijs al enkele jaren aangehaald dat men adolescenten langer moet laten slapen (Verweire, 2017). Dit rooster geeft ons die mogelijkheid. Bovendien kan er 's morgens ook drukte vermeden worden in de Stationsstraat te Pelt.

En wat met de taakspanning van de leerling? Kunnen zij de volle 80 minuten die focus garanderen. Op BFIS werd hierop ingespeeld door de les één of twee maal te onderbreken met een totaal andere activiteit bijvoorbeeld een quiz, een spel of een fysieke activiteit. Door middel van deze kleine intervallen konden leerlingen zich gericht bijsturen, hun focus terugvinden. Aan de ene kant biedt die langere lestijd zelfs de mogelijkheid om je les steeds actief en interactief in te richten. Het vraagt gewoon om een andere aanpak dan die klassieke lesvoorbereiding waaraan we ons graag vasthouden.

Mevrouw Lemmens en ik hebben samen geconcludeerd dat dit systeem vraagt om gepassioneerde en gedreven leraren. Er moet voldoende knowhow zijn en de leraar moet zich steeds flexibel kunnen opstellen. Innoveren is niet altijd voor de hand liggend. Dat heeft men op de Juniorcampus ook ontdekt. Het doorvoeren van campusgerichte veranderingen vraagt om een zeer open-minded team. Zoals reeds werd vermeld, roepen grootschalige veranderingen vragen op. Leraren willen uiteraard weten welk effect die verandering zal hebben op hun job. Dat was op BFIS niet anders. De leraren op deze internationale school

hebben drastische aanpassingen moeten doorvoeren. Deze veranderingen kwamen er pas nadat ze uitgebreid ingelicht werden over de voordelen van het nieuwe systeem. Ook binnen onze Vlaamse onderwijscultuur zal men de betrokkenen eerst grondig moeten informeren vooraleer men hen vervolgens kan motiveren en enthousiasmeren.

Om af te sluiten, wil ik even duidelijk benadrukken dat is het niet mijn bedoeling of taak is om iemand te overtuigen van dit systeem. Wel wil ik binnen mijn onderzoek de sterke kanten van het lessenrooster belichten. Ik heb de mogelijkheid gekregen om enkele maanden binnen dit systeem te functioneren en dat heeft mij inzichten gegeven. Wanneer men spreekt over innovatie in het onderwijs denkt men zelden of nooit aan het doorbreken van een lessenrooster. Toch heb ik kunnen ervaren wat zo'n verandering aan opportuniteiten met zich meebrengt. Ik ben ervan overtuigd dat dit een enorm succes zou kunnen worden in Vlaanderen. Ik ben er mij echter ook van bewust, dat zo'n aanpassing enorm veel impact heeft op een schoolcultuur en samenleving. Een soortgelijke innovatie heeft tijd en flexibiliteit nodig.

De juniorcampus heeft recentelijk geïnnoveerd dus voor hen is het sowieso nog niet aan de orde om zo'n grootschalige operatie onder handen te nemen maar ze staan zeker voor vernieuwingen open en hebben de positieve punten van het systeem meegenomen.

7 Conclusie

In dit laatste onderdeel van mijn bachelorproef wil ik reflecteren over het verloop van mijn onderzoek. Aan het begin van de onderzoekscyclus kwam mijn proef traag op gang. Ik kon nog geen 'probleem' vaststellen en hierdoor liep ik vast. Ik heb dan besloten om een vooronderzoek over Catalonië uit te schrijven om op die manier mijn buitenlandse context beter te leren kennen voor vertrek.

In het voorjaar van 2022 ben ik in Spanje aangekomen en heb ik mijn stageplaats in Barcelona verkend. Er werd mij al snel een mogelijk onderwerp in de schoot geworpen namelijk 'roterende lessenroosters'. Deze andere dag- en weekplanning fascineerde mij. Het was dan ook een hele ervaring om binnen dit systeem te functioneren en het te bestuderen. Samen met de stagecoördinator ter plaatsen heb ik het lessenrooster binnenstebuiten gekeerd, om het vervolgens toe te kunnen passen binnen de Vlaamse onderwijscontext.

Het uitwerken van roterende lessenroosters voor de Juniorcampus te Pelt bleek moeilijker dan gedacht. Bovendien moesten alle verplichte vakken aan bod komen. Dit waren er veel meer dan in Spanje. Daarnaast moest er ongeveer een gelijke verdeling zijn van het aantal uren. Dit werd een behoorlijke rekensom.

Deze scriptie heeft ervoor gezorgd dat ik uitgedaagd werd en enkele leraargebonden competenties verder heb ontwikkeld. Ten eerste, is het uitwerken van een innovatievoorstel niet altijd gemakkelijk. Zoals reeds vermeld kunnen mensen argwanend zijn ten opzichte van veranderingen en dit zorgt ervoor dat je je materie goed moet kennen en onderbouwen. Bovendien zijn roterende lessenroosters geen gemakkelijk onderwerp. Het vergt veel concentratie en visuele ondersteuning om het volledige plaatje mee te krijgen. Ten tweede, moet je als student en leraar een kritische houding aannemen ten opzichte van je ontwerp. Je moet anticiperen op eventuele problemen en oplossingen aanbieden, om vervolgens je publiek toch warm te maken voor je onderwerp.

Toch, ben ik zeer tevreden met het finale product. Ik heb een bachelorproef uitgeschreven over een onderwerp waar nog niet veel over geweten is. Dit maakt het net zo interessant. Er zitten behoorlijk wat opportuniteiten in deze innovatieve aanpak. De implementatie van dit systeem binnen het werkveld zou een hele nieuwe onderwijscultuur kunnen creëren. Daarnaast zouden toekomstige studenten van de PXL mijn onderzoek kunnen voortzetten door het systeem in de werkelijkheid te implementeren. Ik zie de mogelijkheid om een vergelijkende studie te doen; cyclisch werken ten opzichte van de klassieke Vlaamse aanpak. Om dan vervolgens te bestuderen wat gunstiger werkt voor leraar en leerling op vlak van taakspanning, differentiatie, klasmanagement etc.

Ten slotte, wil ik een antwoord formuleren op mijn onderzoeksvraag. Biedt het rooster uit de internationale school in Barcelona kansen voor het Vlaams onderwijs? Ik geloof van wel. Het ideale lessenrooster ziet er voor iedereen misschien anders uit maar het basisprincipe van het roterende systeem met een langere instructietijd, cyclisch werken en minder vakken per dag, heeft zijn voordelen. We moeten het systeem gewoon vormgeven en aanpassen naar onze eigen Vlaamse context. Leraren zijn innovators. We proberen onszelf steeds heruit te vinden. Dat is een van onze troeven en daarom is innovatie ook onvermijdelijk binnen het onderwijs.

Dus laten we in de toekomst innoveren door te roteren!

Literatuurlijst

Belga. (2021, 12 maart). *Partijgenote van Puigdemont nieuwe voorzitter Catalaans parlement*. De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20210312_96554308

De Greef, J. D. G. (2021, 23 juni). *Veroordeelde Catalaanse leiders zijn na 4 jaar vrij na gratie door de Spaanse regering*. vrtnews.be. <https://www.vrt.be/vrtnews/nl/2021/06/23/veroordeelde-leiders-van-de-catalaanse-afscheidingsbeweging-zijn/>

Deloof, W. D. (2017, 2 oktober). *Catalonië: één van de rijkste regio's en een industrieel zwaargewicht*. vrtnews.be. <https://www.vrt.be/vrtnews/nl/2017/10/02/catalonie--afscheid-van-een-industriele-zwaargewicht-/>

Dierckx, L. (2021, 11 maart). *Puigdemont: 'In België heb ik ervaren wat het is te leven in een democratisch systeem'*. De Tijd. <https://www.tijd.be/dossier/europareeks/puigdemont-in-belgie-heb-ik-ervaren-wat-het-is-te-leven-in-een-democratisch-systeem/10290290.html>

Digitaal Vlaanderen. (2020, 5 februari). *Sterkte/zwakte analyse (SWOT analyse)*. Vlaanderen Intern. Geraadpleegd op 3 juni 2022, van <https://overheid.vlaanderen.be/sterkte/zwakte-analyse-swot-analyse>

Doorn, A. D. (2015, januari). *Onderwijssysteem. Spanje. Het Spaanse onderwijsstelsel beschreven en vergeleken met het Nederlandse*. docplayer.nl. <https://docplayer.nl/4011292-Onderwijssysteem-spanje-het-spaanse-onderwijssysteem-beschreven-en-vergeleken-met-het-nederlandse.html>

Fortuny, J. J. P. I. (2020, 7 oktober). *Het Spaanse misbruik waarvoor Europa de ogen sluit*. De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20201006_97891129

Fundación Privada Benjamin Franklin. (2021a, 4 maart). *MS/HS Schedule*. Benjamin

Franklin International School. Geraadpleegd op 20 februari 2022, van

<https://www.bfiskool.org/school-life/new-schedule/mshs-schedule>

Fundación Privada Benjamin Franklin. (2021b, 22 juni). *About Us*. Benjamin Franklin

International School. Geraadpleegd op 20 februari 2022, van

<https://www.bfiskool.org/about-us>

Generalitat de Catalunya. (2012). *Het Catalaans, een taal van Europa*.

<https://llengua.gencat.cat/ca/inici>.

https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/catala_llengua_europa/arxiu/cat_europa_neerlandes_12.pdf

Gruyter, C. (2019, 25 oktober). *Kan kunst Catalonië redden?* De Standaard.

https://www.standaard.be/cnt/dmf20191024_04683170

Haartsen, T. H., Hitzert, J. H., & Trelle, E. T. (2009). *Catalaanse eetculturen*. UGent.be.

[https://www.researchgate.net/profile/Elen-Maarja-](https://www.researchgate.net/profile/Elen-Maarja-Trelle/publication/307807355_Catalaanse_eetculturen/links/59d5d4f0458515140ee77c24/Catalaanse-eetculturen.pdf)

[Trelle/publication/307807355_Catalaanse_eetculturen/links/59d5d4f0458515140ee77c24/Catalaanse-eetculturen.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Elen-Maarja-Trelle/publication/307807355_Catalaanse_eetculturen/links/59d5d4f0458515140ee77c24/Catalaanse-eetculturen.pdf)

Hancké, C. (2017, 16 december). *Hoe het Catalaanse onderwijs en de media aan*

“nationbuilding” doen. De Standaard.

https://www.standaard.be/cnt/dmf20171215_03246295

Hancké, C. (2021, 13 februari). *Terwijl Catalonië palavert over onafhankelijkheid, trekken bedrijven naar Madrid*. De Standaard.

https://www.standaard.be/cnt/dmf20210212_98152252

Heylen, K. H. (2017, 2 oktober). *90% van wie ging stemmen in Catalonië, stemde voor onafhankelijkheid*. vrtnws.be. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2017/10/02/catalonie--90--van-de-kiezers-stemt-voor-onafhankelijkheid/>

Ianos, M. A., Rusu, A., Huguet, N., & Lapresta-Rey, C. (2020). Implicit language attitudes in Catalonia (Spain): investigating preferences for Catalan or Spanish using the Implicit Association Test. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 1–16. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1806857>

Knack Weekend. (2009, 1 januari). *Catalonië*. Site-KnackWeekend-NL. https://weekend.knack.be/lifestyle/reizen/catalonie/article-normal-453381.html?cookie_check=1620474140

KOV. (z.d.). *Lessenroosters samenstellen*. PRO. - Katholiekonderwijs.vlaanderen. Geraadpleegd op 3 juni 2022, van <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/aan-de-slag-in-de-academie/lessenroosters-samenstellen>

Leemans, L. L. (z.d.). *Zo reageren scholen als vernieuwing op ze afkomt*. Wakelet. Geraadpleegd op 11 maart 2022, van <https://wakelet.com/wake/kP7c2BPAjgpkMJh89W9KQ>

Linters, A. L. (2019, 3 september). *Catalonië - verleden, heden . . . en toekomst ? | DRK | Digitale Regio Kortrijk*. Boekenhuis Theoria. <http://www.drk.be/persberichten/catalonie-verleden-heden-en-toekomst>

MSc., P. J. (2021, 21 juli). *Onderwijsinnovatie & vernieuwing. 5 voorbeelden & kansen*. Peter Joosten MSc. Geraadpleegd op 11 maart 2022, van <https://www.peterjoosten.net/onderwijsinnovatie/>

Onderwijs & Vorming. (z.d.). *Hoeveel uur per week moet ik naar school?*

onderwijs.vlaanderen.be. <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/leerlingen/tien-vragen-van-leerlingen/hoeveel-uur-per-week-moet-ik-naar-school>

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2018a). *Publications - PISA*.

OECD. <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm>

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2018b). *country note-Spain*.

OECD. https://www.oecd.org/pisa/publications/PISA2018_CN_ESP.pdf

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *PISA 2018 Insights and*

Interpretations. OECD PISA 2018. Geraadpleegd op 5 juni 2022, van

<https://www.oecd.org/pisa/PISA%202018%20Insights%20and%20Interpretations%20FINAL%20PDF.pdf>

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *Annex A9*. OECD.

<https://www.oecd.org/pisa/PISA2018-AnnexA9-Spain.pdf>

PowerSchool. (2017, 14 juni). *Project-Based Learning: Benefits, Examples, and Resources*.

Geraadpleegd op 17 mei 2022, van <https://www.powerschool.com/blog/project-based-learning-benefits-examples-and-resources/>

Scott, V. M. (2013). *Double Talk: Vol. Vol. 10 Issue 3*, (p439-443. 5p. ed. ed.). Prentice Hall.

<https://doi.org/10.1075/sic.10.3.06aar>

U.N. (2015). *THE 17 GOALS | Sustainable Development*. UN.Org. Geraadpleegd op 11

maart 2022, van <https://sdgs.un.org/goals>

Vandael, B. V. (2020, 1 september). *729 leerlingen beginnen op nieuwe WICO*

Juniorcampus: "Veel lachende gezichten onder mondmaskers". hln.be. Geraadpleegd op 4 april 2022, van <https://www.hln.be/pelt/729-leerlingen-beginnen-op-nieuwe-wico-juniorcampus-veel-lachende-gezichten-onder-mondmaskers~a080fa0b/>

Verweire, E. (2017, 23 augustus). *Laat pubers uitslapen*. EOS Wetenschap. Geraadpleegd

op 3 juni 2022, van <https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/laat-pubers->

uitslapen#: %7E:text='Vergelijken%20we%20het%20gemiddelde%20middelpunt,is%20dat%20iets%20minder%20extreem.

WICO. (2022). *Eerstegraad infobrochure '22-'23* [Brochure].

Willems, F. W., & Trio, M. T. (2021, 24 september). *Voormalige Catalaanse leider*

Puigdemont weer op vrije voeten op Sardinië, juridische zorgen nog niet helemaal

voorbij. vrtnws.be. [https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/09/23/voormalige-catalaanse-](https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/09/23/voormalige-catalaanse-leider-carles-puigdemont-opgepakt-op-sardi/)

[leider-carles-puigdemont-opgepakt-op-sardi/](https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/09/23/voormalige-catalaanse-leider-carles-puigdemont-opgepakt-op-sardi/)

Winkels, E. W. (2020, 23 december). *Tien maanden corona in Barcelona: 'Of je er nu van*

hield of niet, de toeristen zorgden voor leven hier'. De Morgen.

[https://www.demorgen.be/nieuws/tien-maanden-corona-in-barcelona-of-je-er-nu-van-](https://www.demorgen.be/nieuws/tien-maanden-corona-in-barcelona-of-je-er-nu-van-hield-of-niet-de-toeristen-zorgden-voor-leven-hier~b9264a2b/)

[hield-of-niet-de-toeristen-zorgden-voor-leven-hier~b9264a2b/](https://www.demorgen.be/nieuws/tien-maanden-corona-in-barcelona-of-je-er-nu-van-hield-of-niet-de-toeristen-zorgden-voor-leven-hier~b9264a2b/)

Bijlagen

Bijlage 1

Verkennd onderzoek

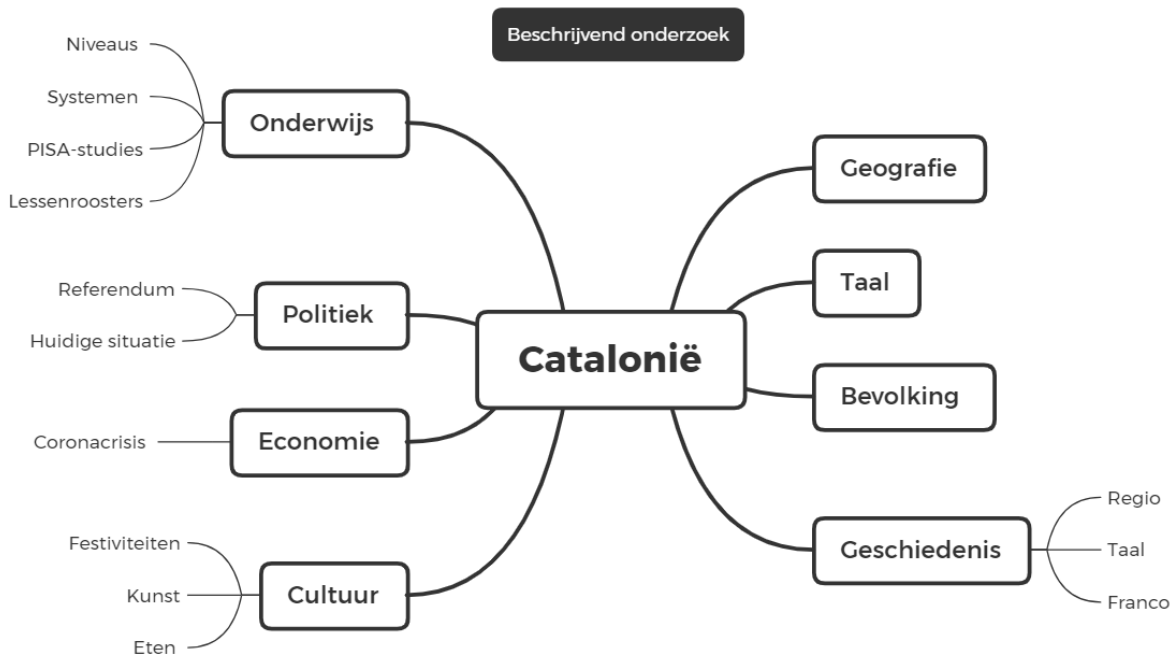
Ik zal dit onderzoek doorlopen in verband met mijn buitenlandse stage in 2022. Ik heb in het voorjaar van 2022 stage doorlopen in de mooie wereldstad Barcelona. Ik zal vanuit mijn ervaringen in het buitenland zowel een beschrijvend als vergelijkend onderzoek uit schrijven ter plaatse. Mijn 'praktijkprobleem' werd in het voorjaar van 2022 op de stageplaats verkend.

Na enige kennismaking met het nieuwe systeem op de internationale stageplaats werd het duidelijk dat zij een zeer andere dag- en weekplanning hanteren. Ik zal gedurende enkele maanden binnen dit systeem functioneren. Het doel van dit onderzoek is het achterhalen van de voordelen van het roterende internationale lessenrooster ten opzichte van onze klassieke aanpak.

Beschrijving van het praktijkprobleem

Aanvankelijk ben ik eerst met een beschrijvend onderzoek aan de slag gegaan. Zo maakte ik zelf kennis met de context waarin ik terecht zou komen. Het vergelijkend onderzoek werd pas tijdens mijn stage uitgevoerd.

1. Mindmap: verdiepende analyse Catalonië

2. Literatuurverkenning

Ik gebruik de databanken van de PXL om mijn bronnen te vinden. Deze bronnen sla ik op via [symbaloo](#) en mijn bronvermelding gebeurt via [scribbr](#).

Het onderzoeksdoel

Een onderzoek schrijven dat de voordelen van het roterende lessenrooster achterhaalt. Zo kan dit werk dienen als informatiebron voor toekomstige studenten van de PXL die besluiten een buitenlandse stage te doorlopen op mijn stageschool te Barcelona. Maar ook als manier om mensen in te lichten over dit onbekende systeem. Ik zal het vervolgens toepassen op onze Vlaamse schoolcontext. Ik werk namelijk roterende roosters uit voor de Juniorcampus te Pelt.

Onderzoeksvraag met deelvragen

Welke kansen biedt het roterende lessenrooster uit de internationale school in Barcelona voor het Vlaams onderwijs?

Beschrijvende deelvragen onderzocht a.d.h.v. een literatuurstudie

Wat typeert de socio-culturele context van Catalonië?

Welke dag- en weekplanning wordt er gehanteerd op zo'n internationale Spaanse/Catalaanse?

Aan welke richtlijnen/voorwaarden moet een dag- en weekplanning voldoen in een Vlaamse school?(wetgeving)

Wat typeert de WICO Juniorcampus?

Wat houdt project based learning in (PBL)?

Vergelijkende deelvragen onderzocht a.d.h.v. interviews

Hoe verhoudt zich het internationale lessenrooster ten opzichte van de klassieke dagindeling?

Welke voordelen heeft dit roterende lessenrooster ten opzichte van de klassieke dagindeling?

Welke zwaktes kent het roterende lessenrooster binnen de context van de internationale school in Barcelona?

Op welke manieren kan het roterende rooster nog verbeteren?

Welke interne of externe factoren vormen een bedreiging voor het roterende rooster?

Op welke manier kan het roterende lessenrooster een verrijking zijn voor Vlaamse scholen?

Een onderzoeksplan

Binnen het onderzoeksproject bespreek ik eerst alle aspecten van het openbare leven in Catalonië, Spanje. Dit doe ik aan de hand van het doornemen van bronnen zodat ik voldoende ingelezen ben. Daarna vergelijk ik onze onderwijssystemen aan de hand van literatuur en andere onderzoeksactiviteiten. Ik wil namelijk genoeg lessen observeren om een concreet beeld te krijgen van de Catalaanse internationale onderwijscultuur. Daarnaast zou ik graag enkele docenten interviewen over hun aanpak en visie ten opzichte van het roterende lessenrooster die gehanteerd worden op de internationale stageschool. Om dan ten slotte roterende roosters uit te werken voor de Juniorcampus te Pelt.

Plannen

Planning bachelorproef 2021			
Deelvragen	Onderzoeksactiviteiten	Tijdstip	Opmerking
Beschrijvende deelvragen	Tekstbronnen bestuderen en afronding literatuurstudie	september-december	

Planning bachelorproef 2022			
Deelvragen	Onderzoeksactiviteiten	Tijdstip	Opmerking
Vergelijkende deelvragen	Observeren stageschool	Februari	a.d.h.v. observaties
	Vaststellen van een 'probleem'	Maart	vooronderzoek
	Bevragen	Maart	a.d.h.v. interviews
	Gegevens verzamelen	April	
	Praktijkluik	April	
	Analyseren en concluderen	Mei	
	Finale versie vervolledigen en nakijken	Mei	
	Presentatie maken	Juni	
	Definitief product inleveren	Juni	
	Bachelorproef verdedigen	Juni	

Bijlage 2: Interview 1

De leidraad van het interview:

Dit interview werd afgenomen tijdens mijn stageperiode in 2022 te Barcelona. Het doel van dit interview was om het roterende lessenrooster en de implementatie ervan op mijn stageschool beter te begrijpen.

De vragen van het interview werden tijdens een gesprek met mijn externe partner, Eva Gausa, aangehaald. Zij was mijn stagecoördinator op de internationale school. Ik doorloop de verschillende stappen van de implementatie van dit model en stel gepaste vragen. Ik wil vooral meer te weten komen over de voordelen van dit systeem ten opzichte van de klassieke aanpak. Daarnaast vraag ik ook naar het verloop en eventuele obstakels tijdens de implementatie.

Geïnterviewde: Eva Gausa (R)

Interviewer: Fiene Hanegreefs (I)

Datum: 23 februari 2022

Locatie: Benjamin Franklin International School, Barcelona

I: Thanks for taking the time out of your schedule to meet with me. I know that you're very busy.

R: No problem. I'm happy to help you out.

I: Today I wanted to ask you a couple of general questions about the rotating schedule and its implementation at BFIS.

R: Okay, let's do it.

I: What is a rotating schedule?

R: At BFIS we use a 'rotating schedule'. This means that our middle school pupils process learning material in cycles of 8 days. Every class takes around 80 minutes. These longer teaching blocks bring a lot of opportunities. A class lasts 80 minutes and in one day you have 4 different lessons. There is also a patio, lunch and flex hour. This flexible hour can be filled in with personal interests.

I: I haven't been introduced to this flex hour. Why not?

R: Unfortunately, they were unable to implement these hours during the corona pandemic. Due to the restrictions they couldn't mix classes too much.

I: What are some of the differences between this system and the one you used before?

R: At first, BFIS had a 'normal' schedule. Classes 5 days a week and 7 hours a day. This meant that the students had a lot more classes in one day. And we, teachers, were teaching shorter periods of time. The school week would finish on Friday and start on Monday instead of rotating in an 8 day cycle. This new schedule only rotates on school days meaning it is applied on consecutive days regardless of holidays, public holidays or the weekend. So as a teacher you never lose valuable lesson time. After a holiday, the schedule continues as usual. For example, after a holiday period you can start fresh on a Monday but it's day 6 in the rotating schedule.

I: Who designed the rotating schedule at BFIS?

R: In October 2018, they brought an expert over from America to help shape our new rotating system. For a week straight, this person analyzed the life at BFIS. Proposals were made on the basis of various meetings with staff members and the school board. Then, a schedule was designed that suited everyone's needs. Before the implementation of the new system, departments and committees were set up to ensure that the change went smoothly. They could evaluate the system and adjust it where necessary.

I: Why did the school choose this approach?

R: International schools all over the world use this system and there's a reason for that. We as a school wanted to find out what opportunities it could bring to BFIS. The teaching team communicated that they wanted more instruction time, a more flexible schedule and elective courses for the students. The management wanted more time for meetings and the exchange of professional expertise. Implementing a socio-emotional lesson was a must for everyone. This new schedule could provide us with all of these. After an analysis of the pros and cons, a rotating schedule was established.

I: What were some of the initial worries that teachers had about the system?

R: As you know, innovation at school is not easy to implement. Initially, there was some resistance toward this rotating class schedule. No wonder because it is a complex change. The school board must agree, but also the entire team of teachers, the students and their parents. A rotating calendar affects everyone. From an organizational point of view, it requires good teamwork. The entire school structure is put on its head. People also had some concerns about their job aspect. The teachers did not want to lose teaching minutes because of the shortened days. To look into this, it was calculated how many minutes of instruction teachers would need per subject and per year. It was important to address everyone's initial concerns so that people could be welcoming toward the new project.

I: When and how was the schedule implemented?

R: Between March and May 2019. The new schedule was introduced via a presentation for all parties involved, parents, students and teachers. The system would then be implemented during the next academic year. They organized these meetings so that attendees could express their concerns and ask questions. This transparent communication, gave everyone the opportunity to voice their concerns and be aware of the most recent developments.

I: When was the system officially implemented?

R: September 2019.

I: This is the most important question when talking about innovation. What are some of the general benefits of this system?

R: Like I said before it brings a lot of opportunities. My kids enjoy the fact that they have less classes in one day. And as a teacher, I enjoy the longer teaching blocks. Both local and foreign students can benefit from the wide range of different courses. Both groups are catered for by an extensive schedule of electives. I believe that the biggest benefit of this schedule is the deep learning. This rotating schedule guarantees a deeper knowledge of the subject by extending classes up to 80 minutes. Days at BFIS are not extra-long. We just spread out the subject matter. We offer 4 classes per day for 8 days. It does not suffocate the students by

introducing too much information in one day. There is even time available for thematic sessions on Wednesday afternoons and a flex hour. And it frees up time for the exchange of professional expertise. Just think of the curriculum meetings on Wednesday afternoon. In short, I only see the positives!

I: Thanks for the interview Miss Gausa! You gave me a lot of valuable information.

R: No problem!

Bijlage 3: Interview 2

De leidraad van het interview:

Dit interview werd afgenomen tijdens mijn stageperiode in 2022 te Barcelona. Het doel van dit interview was om het roterende lessenrooster en de implementatie ervan op mijn stageschool beter te begrijpen.

De vragen van het interview werden tijdens een gesprek met mijn externe partner, Eva Gausa, aangehaald. Zij was mijn stagecoördinator op de internationale school. Mevrouw Gausa geeft zelf ook les binnen het systeem. Ik doorloop samen met haar de verschillende onderdelen van een SWOT-analyse. Aan de hand van gepaste vragen wil ik ondervinden wat de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het roterende systeem zijn.

Geïnterviewde: Eva Gausa (R)

Interviewer: Fiene Hanegreefs (I)

Datum: 21 maart 2022

Locatie: Benjamin Franklin International School, Barcelona

I: Thanks for taking the time out of your busy schedule. I appreciate it!

R: No problem. I hope I can give you some answers to your questions.

I: This interview will be about the benefits and possible struggles of the rotating schedule. I know that it's also a fairly new system at BFIS, so I'm curious what you think about it.

R: I really like the schedule. I think it has many benefits.

I: What are some of the benefits of the rotating schedule for pupils?

R: There are many! Students at BFIS have 4 classes per day instead of 7. They never have the same subject two days in a row. There is always a day in between. We call it the waterfall system. This makes sure that the same subject is never taught at the same time of the day. This defies the boring repetitive schooldays. Just like the teachers, the students also benefit from the longer lessons. At BFIS there's more time for a relaxed approach and extensive instruction time. Also, much homework can be partially or completely filled in during class.

I: What are some of the benefits of the rotating schedule for teachers?

R: I'm also a teacher and believe me, there are many. Within the rotating schedule, each lesson lasts 80 minutes instead of 50. This gives the teacher more time to teach their subject matter in large chunks. Initially, a lot of teachers saw this as a downgrade but they actually teach as many hours in a week as before. The quantity of lessons is less, but they take longer. Meaning that you have to prepare fewer separate lessons. This is a big advantage for the teacher. At BFIS, rooms are arranged per subject. And the students also get more time to move from one lesson to another. As a result, there is less stress and as a teacher you do not have to wait for students who move around all the time.

I: What were the biggest adjustments you had to make because of the rotating schedule?

R: As a teacher, I had to adapt to the longer lessons. It's very different to teach for 80 minutes when you're used to teaching shorter lessons. But I quickly realized that there were advantages to this. I noticed that it would take less prep-time during my weekends because I was teaching less separate lessons. Then, as a parent, I noticed that my kids benefit from the system too.

They had to adapt, that's for sure, but it didn't take long. They used to have a lot more homework every single day but the waterfall system makes it a lot more manageable.

I: What were some of the weaknesses of the rotating schedule at the start?

R: During our first years, when the system was initially implemented, everyone quickly realized that the flex hours caused some difficulties. There was no fair offer of classes. There was limited choice. The only options that we had, focused on native speakers. Which meant that an entire group was excluded. There was some confusion among the teachers, parents and students of the community. People felt like these hours were taking away from meaningful learning. These flexible hours were implemented so that pupils could explore interests, have extra practice and delve into the subject matter. But it didn't seem to hit the mark. During the implementation of these hours, the teachers encountered a lack of knowledge. Some of these elective hours were introduced by teachers who didn't master the subject matter enough, which meant that the lessons didn't make sense. The expectations were not the same for everyone. Some teachers took the elective modules more seriously than others.

I: What things can still be improved about the rotating schedule?

R: I became very passionate about changing the issues we dealt with during the initial implementation of the flex hours. That's when I decided to work out a different approach for the flex-strip. I dedicated my master thesis to this subject.

I: I'm very curious how you would improve the rotating schedule.

R: I have a very clear system that I would put into place instead of the initial flex hours. I call it the flex-strip. This alternative approach focuses on deep learning and remediation. The new approach would offer a flex hour on any day of the rotating schedule between 10am-10:45am. During this timeslot, different types of activities are offered.

I: What does that flex-strip entail?

R: So students would choose two different electives called flex. Both electives take two days of the 8-day schedule. During the EEE flex period, students can benefit from additional resources or be challenged. This class is offered on day 8 of the rotating schedule. This part of the strip isn't only for SEN students. Many of the students with intermediate academic level can also benefit from this. During this time, they can ask questions, distinguish themselves or catch up on homework.

I: What does EEE stand for?

R: The E3-program stands for the English terms; Extended, Elective and Enrichment. **Extended:** This time can be used specifically as an extra homework class. Students can do homework, use the campus facilities, catch up on missed tests, etc. **Elective:** The number of SEN students is increasing but there's not always the time to fully cater to their needs. This hour makes time for students with SEN to receive more additional support. **Enrichment:** There is a large group of students who excel academically, and there must also be an opportunity for them to develop new skills. This period in the flex-strip contributes to the personal development of these strong students.

I: Finally, what are some challenges the system faces or faced during the pandemic?

R: There weren't a lot of external threats to the system. The only real threat to the schedule came along in the spring of 2020. The corona pandemic made it impossible to implement the schedule. Due to the pandemic, they could not and have not yet introduced flex hours. It wasn't wise or possible to mix pupils and classes.

I: Thanks for the information Miss Gausa! I loved this interview. Your flex-strip offers a lot of opportunities. Thanks for introducing it to me.

R: Yes, I'm also very proud of it. Thanks for taking interest in this topic.

Bijlage 4: Interview 3

De leidraad van het interview:

Dit interview werd afgenomen tijdens mijn stageperiode in 2022 te Barcelona. Het doel van dit interview was om het roterende lessenrooster en de implementatie ervan op mijn stageschool beter te begrijpen.

De vragen van het interview werden tijdens een gesprek met mijn stagementor, Misha Therrian, aangehaald. Ik doorloop enkele vragen over het roterende systeem. Het doel van dit interview is het achterhalen van enkele voordelen voor leraren en leerlingen. Eventueel kunnen er ook enkele pijnpunten blootgelegd worden. Misha is een nieuwe leerkracht en ook haar kinderen doorlopen school op BFIS. Dit maakt haar inbreng extra waardevol.

Geïnterviewde: Misha Therrian (R)

Interviewer: Fiene Hanegreefs (I)

Datum: 5 mei 2022

Locatie: Benjamin Franklin International School, Barcelona

I: Thanks for sitting down with me and talking about the rotating schedule.

R: No problem.

I: This interview will be about the benefits and possible downfalls of the rotating schedule. I know that you're new to the system, so I wonder what you think about it.

R: Well, like you said I'm new to the rotating schedule, so I hope I can give you enough sufficient answers.

I: Don't worry. I'm sure you will! In general, what do you think are some of the benefits of the rotating schedule for teachers?

R: Personally, the schedule makes it easier for me to balance the curriculum. It was a complicated system when they first introduced it to me but now I'm beginning to see the benefits of it. It creates the opportunity for me to balance the different topics. If I had a 5 day and 7 hour schedule it would be impossible to implement everything I want to do. The rotation gives me the opportunity to take my time with every topic and delve deep.

I: Your kids go to BFIS too, right?

R: Yes, my son is in 3th grade and my oldest daughter is in middle school.

I: What are some of the benefits of the rotating schedule for them?

R: My daughter who's in 6th grade, actually struggled with it at the start. Before coming to Barcelona, she was used to a 'normal' American schedule. Because of this, she struggled with organization. She found it hard to organize deadlines when working with 'rotation days' instead of 'regular weekdays'. But then again, when she figured it out, she also started seeing the benefits. She believes it creates a lot of variety. It's not a 'boring' schedule. It feels unpredictable which makes your school week exciting.

I: You're a parent and a teacher working with this schedule. I believe that makes your input so valuable. Do you think there are also benefits for the pupils' parents?

R: I don't think there are too many benefits apart from the fact that my kids are less stressed. The waterfall system creates more time for them to work out their projects and deadlines. Also, they give the pupils extra time to transition from one class to another. My daughter never feels rushed. A lot of teachers give her the time to finish work during class. So, I get a less stressed version of my child and I appreciate that a lot!

I: Last question, what were the biggest adjustments you had to do because of the rotating schedule?

R: I feel like I didn't have to adjust too much because I rotate in a less complicated schedule than my daughter in middle school. If anything, it just creates more time for me to be flexible with implementing different courses.

I: Thanks for sitting down with me! Your input was very interesting.

R: No problem Fiene. I'm happy I could help out.

Bijlage 5: Semesteroverzicht

Date	Day of Week	ES DAY Schedule	MHS DAY Schedule [1]	Week
1/19/2022	Wednesday	6	6	
1/20/2022	Thursday	1	7	
1/21/2022	Friday	2	8	18
1/24/2022	Monday	3	1	
1/25/2022	Tuesday	4	2	
1/26/2022	Wednesday	5	3	
1/27/2022	Thursday	6	4	
1/28/2022	Friday	1	5	19
1/31/2022	Monday	2	6	
2/1/2022	Tuesday	3	7	
2/2/2022	Wednesday	4	8	
2/3/2022	Thursday	5	1	
2/4/2022	Friday	6	2	20
2/7/2022	Monday	1	3	
2/8/2022	Tuesday	2	4	
2/9/2022	Wednesday	3	5	
2/10/2022	Thursday	4	6	
2/11/2022	Friday	5	7	21
2/14/2022	Monday	NO SCHOOL - Semana Blanca		
2/15/2022	Tuesday	NO SCHOOL - Semana Blanca		
2/16/2022	Wednesday	NO SCHOOL - Semana Blanca		
2/17/2022	Thursday	NO SCHOOL - Semana Blanca		
2/18/2022	Friday	NO SCHOOL - Semana Blanca		
2/21/2022	Monday	6	8	
2/22/2022	Tuesday	1	1	
2/23/2022	Wednesday	2	2	
2/24/2022	Thursday	3	3	
2/25/2022	Friday	4	4	22
2/28/2022	Monday	5	5	
3/1/2022	Tuesday	6	6	
3/2/2022	Wednesday	1	7	
3/3/2022	Thursday	2	8	
3/4/2022	Friday	3	1	23
3/7/2022	Monday	4	2	
3/8/2022	Tuesday	5	3	
3/9/2022	Wednesday	6	4	24
3/10/2022	Thursday	1	5	Parent Conferences Half Day
3/11/2022	Friday	Parent Conferences		
3/14/2022	Monday	2	6	
3/15/2022	Tuesday	3	7	
3/16/2022	Wednesday	4	8	
3/17/2022	Thursday	5	1	
3/18/2022	Friday	6	2	25
3/21/2022	Monday	1	3	
3/22/2022	Tuesday	2	4	
3/23/2022	Wednesday	3	5	
3/24/2022	Thursday	4	6	
3/25/2022	Friday	5	7	26
3/28/2022	Monday	6	8	
3/29/2022	Tuesday	1	1	

Date	Day of Week	ES DAY Schedule	MHS DAY Schedule [1]	Week
3/30/2022	Wednesday	2	2	
3/31/2022	Thursday	3	3	
4/1/2022	Friday	4	4	27
4/4/2022	Monday	5	5	
4/5/2022	Tuesday	6	6	
4/6/2022	Wednesday	1	7	
4/7/2022	Thursday	2	8	
4/8/2022	Friday	3	1	28
4/11/2022	Monday	NO SCHOOL - Semana Santa		
4/12/2022	Tuesday	NO SCHOOL - Semana Santa		
4/13/2022	Wednesday	NO SCHOOL - Semana Santa		
4/14/2022	Thursday	NO SCHOOL - Semana Santa		
4/15/2022	Friday	NO SCHOOL - Semana Santa		
4/18/2022	Monday	NO SCHOOL - Semana Santa		
4/19/2022	Tuesday	4	2	
4/20/2022	Wednesday	5	3	
4/21/2022	Thursday	6	4	
4/22/2022	Friday	1	5	29
4/25/2022	Monday	2	6	
4/26/2022	Tuesday	3	7	
4/27/2022	Wednesday	4	8	
4/28/2022	Thursday	5	1	
4/29/2022	Friday	6	2	30
5/2/2022	Monday	1	3	
5/3/2022	Tuesday	2	4	
5/4/2022	Wednesday	3	5	
5/5/2022	Thursday	4	6	
5/6/2022	Friday	5	7	31
5/9/2022	Monday	6	8	
5/10/2022	Tuesday	1	1	
5/11/2022	Wednesday	2	2	
5/12/2022	Thursday	3	3	
5/13/2022	Friday	4	4	32
5/16/2022	Monday	5	5	
5/17/2022	Tuesday	6	6	
5/18/2022	Wednesday	1	7	
5/19/2022	Thursday	2	8	
5/20/2022	Friday	3	1	33
5/23/2022	Monday	4	2	
5/24/2022	Tuesday	5	3	
5/25/2022	Wednesday	6	4	
5/26/2022	Thursday	1	5	
5/27/2022	Friday	2	6	34
5/30/2022	Monday	3	7	
5/31/2022	Tuesday	4	8	
6/1/2022	Wednesday	5	1	
6/2/2022	Thursday	6	2	
6/3/2022	Friday	1	3	35
6/6/2022	Monday	NO SCHOOL - Pentecost		
6/7/2022	Tuesday	2	4	

Bijlage 6

Deze bijlage bevat een vergelijkend kader met de invulling van de roterende roosters voor de Juniorcampus te Pelt. Dit kader bevat de vakken voor de opleiding theoretisch denken zonder Latijn.

Theoretisch denken (zonder Latijn)			
Originele vakken	aantal uren per week (5 dagen)	Nieuwe vakken	aantal uren per cyclus (8 dagen)
Wiskunde	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Wiskunde	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Nederlands	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Nederlands	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Engels (1u) en Frans (2u)	3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten	Andere talen	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Natuurwetenschappen	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Natuurwetenschappen	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Aardrijkskunde	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Aardrijkskunde	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Kompasklas 1 en 2	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Kompasklas 1 & 2	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Lichamelijke opvoeding	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Lichamelijke opvoeding	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Godsdienst	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Godsdienst	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Techniek	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Techniek	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Muziek (1u) en Beeld (1u)	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Kunsten	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Geschiedenis	1 x 50 minuten	Geschiedenis	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten

ICT	1 x 50 minuten	ICT	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten				
Flex-strip							
Advies	MC	EEE	Advies	MC	EEE	Advies	MC
Masterclass	1 x 50 minuten	Masterclass	3 x 40 minuten= 2 uur				
Mens en Samenleving	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Advies	3 x 40 minuten= 2 uur				
Plusuur	1 x 50 minuten	EEE (E3)	2 x 40 minuten= 1 uur en 20 minuten				

Bijlage 7

Deze bijlage bevat een vergelijkend kader met de invulling van de roterende roosters voor de Juniorcampus te Pelt. Dit kader bevat de vakken voor de opleiding theoretisch denken met Latijn.

Theoretisch denken (met Latijn)			
Oude vakken	aantal uren per week (5 dagen)	Nieuwe vakken	aantal uren per cyclus (8 dagen)
Wiskunde	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Wiskunde	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Nederlands	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Nederlands	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Engels (1u) en Frans (2u)	3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten	Andere talen	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Natuurwetenschappen	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Natuurwetenschappen	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Aardrijkskunde	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Aardrijkskunde	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Latijn	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Latijn	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Lichamelijke opvoeding	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Lichamelijke opvoeding	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Godsdienst	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Godsdienst	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Techniek	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Techniek	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Muziek (1u) en Beeld (1u)	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Kunsten	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Geschiedenis	1 x 50 minuten	Geschiedenis	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten

/	/	ICT	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
---	---	-----	---

Flex-strip							
Advies	MC	EEE	Advies	MC	EEE	Advies	MC
Masterclass		1 x 50 minuten		Masterclass		3 x 40 minuten= 2 uur	
Mens en Samenleving		2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten		Advies		3 x 40 minuten= 2 uur	
/		/		EEE (E3)		2 x 40 minuten= 1 uur en 20 minuten	

Bijlage 8

Deze bijlage bevat een vergelijkend kader met de invulling van de roterende roosters voor de Juniorcampus te Pelt. Dit kader bevat de vakken voor de opleiding praktisch denken.

Praktisch denken			
Originele vakken	aantal uren per week (5 dagen)	Nieuwe vakken	aantal uren per cyclus (8 dagen)
Wiskunde	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Wiskunde	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Nederlands	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Nederlands	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Engels (1u) en Frans (2u)	3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten	Andere talen	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Natuurwetenschappen	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Natuurwetenschappen	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Aardrijkskunde	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Aardrijkskunde	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Kompasklas 1 en 2	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Kompasklas 1 & 2	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Lichamelijke opvoeding	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Lichamelijke opvoeding	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Godsdienst	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Godsdienst	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Techniek	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Techniek	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Muziek (1u) en Beeld (1u)	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Kunsten	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Geschiedenis	1 x 50 minuten	Geschiedenis	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten

ICT	1 x 50 minuten	ICT	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
-----	-------------------	-----	---

Flex-strip							
Advies	EEE	LAB	Advies	EEE	LAB	Advies	EEE
/		/		LAB		2 x 40 minuten= 1 uur en 20 minuten	
Mens en Samenleving		2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten		Advies		3 x 40 minuten= 2 uur	
Plusuur		2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten		EEE (E3)		3 x 40 minuten= 2 uur	

Bijlage 9

Deze bijlage bevat een vergelijkend kader met de invulling van de roterende roosters voor de Juniorcampus te Pelt. Dit kader bevat de vakken voor de opleiding praktisch doen.

Praktisch doen			
Originele vakken	aantal uren per week (5 dagen)	Nieuwe vakken	aantal uren per cyclus (8 dagen)
Wiskunde	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Wiskunde	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Nederlands	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Nederlands	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Techniek	4 x 50 minuten= 3 uur en 20 minuten	Techniek	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Engels (1u) en Frans (2u)	3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten	Andere talen	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Kompasklas 1, 2 en 3	3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten	Kompasklas 1 & 2 & 3	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Lichamelijke opvoeding	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Lichamelijke opvoeding	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Godsdienst	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Godsdienst	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
Natuur en ruimte	3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten	Natuur en ruimte	4 x 80 minuten= 5 uur en 20 minuten
Muziek (1u) en Beeld (1u)	2 x 50 minuten= 1 uur en 40 minuten	Kunsten	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten
ICT	1 x 50 minuten	ICT	2 x 80 minuten= 2 uur en 40 minuten

Flex-strip							
Advies	LAB	EEE	Advies	LAB	EEE	Advies	LAB
/		/		LAB		3 x 40 minuten= 2 uur	
Maatschappelijke vorming		3 x 50 minuten= 2 uur en 30 minuten		Advies		3 x 40 minuten= 2 uur	
Plusuur		1 x 50 minuten		EEE (E3)		2 x 40 minuten= 1 uur en 20 minuten	

Literatuurverkenning

Deelaspect	Databank	Toelichting
Taal	<p><u>Academic search ultimate</u></p> <p>Ianos, M. A., Rusu, A., Huguet, N., & Lapresta-Rey, C. (2020). Implicit language attitudes in Catalonia (Spain): investigating preferences for Catalan or Spanish using the Implicit Association Test. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i>, 1–16. https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1806857</p>	<p>Deze studie had tot doel de attitudes ten opzichte van het Catalaans en het Spaans in de multiculturele en meertalige context van Catalonië te onderzoeken. De IAT test werd afgenomen bij 113 adolescenten. Na het observeren van de resultaten was er een duidelijke voorkeur voor de Catalaanse taal.</p>
	<p><u>Academic search ultimate</u></p> <p>Scott, V. M. (2013). <i>Double Talk: Vol. Vol. 10 Issue 3</i>, (p439-443. 5p. ed. ed.). Prentice Hall. https://doi.org/10.1075/sic.10.3.06aar</p>	<p>Het boek geeft tips aan taalleerkrachten die te maken krijgen met meertalige klagroepen. Het is belangrijk, zeker in de context van Catalonië, om dit als een troef te zien. Tweetaligheid bij je leerlingen geeft een realistische kijk op de wereld en je omgeving.</p>
Deelaspect	Databank	Toelichting
Onderwijs	<p><u>Academic search ultimate</u></p> <p>Ferrer, F. (2000). Languages, Minorities and Education in Spain: The case of Catalonia. <i>Comparative Education</i>, 36(2), 187–197. https://doi.org/10.1080/713656610</p>	<p>Het artikel discussieert over het Spaanse onderwijs, eerst op nationaal-, vervolgens op regionaal- en tenslotte op schoolniveau. Na de analyse bekijken ze wat de grootste struikelblokken zijn en hoe deze opgelost kunnen worden.</p>
	<p><u>Academic search ultimate</u></p> <p>Iranzo-García, P., Camarero-Figuerola, M., Tierno-García, J. M., & Barrios-Arós., C. (2020). Leadership and professional identity in school teacher training in Spain (Catalonia). <i>Journal of</i></p>	<p>Dit artikel behandelt de visie die Catalonië heeft binnen de lerarenopleidingen. Voor hen is er een nauw verband tussen constructie van de identiteit en praktische uitdagingen.</p>

	<i>Education for Teaching</i> , 46(3), 309–323. https://doi.org/10.1080/02607476.2020.1750935	
--	--	--

Deelaspect	Databank	Toelichting
Politiek	<u>Gopress</u> Hancké, C. (2021, 13 februari). <i>Terwijl Catalonië palavert over onafhankelijkheid, trekken bedrijven naar Madrid</i> . De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20210212_98152252	De uiterst sterke economische positie van Catalonië kwam in 2017 door de onafhankelijkheidspolitiek in gedrang. Veel bedrijven waren ongerust dat Catalonië zich van Spanje zou afscheuren en verhuisden hun filialen naar een plek buiten Catalonië.
	<u>Gopress</u> Rijke, J. (2021, 6 maart). <i>‘Iedere morgen denk ik: misschien is dit mijn laatste dag in ballingschap’</i> . De Morgen. https://www.demorgen.be/nieuws/iedere-morgen-denk-ik-misschien-is-dit-mijn-laatste-dag-in-ballingschap~bdda7dfc/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	De onafhankelijkheidspartijen strijden nog altijd voor een onafhankelijk Catalonië terwijl Puigdemont zich in België verschuilt. Hij verblijft al sinds 2017 in België en moet, wanneer hij uitgeleverd wordt aan Spanje, 13 jaar de gevangenis in.
	<u>Gopress</u> Dierckx, L. (2021, 11 maart). <i>Puigdemont: ‘In België heb ik ervaren wat het is te leven in een democratisch systeem’</i> . De Tijd.	Separatist Puigdemont is zijn onschendbaarheid kwijt. Toch laat hij zijn hoofd niet hangen. Hij blijft vechten voor ‘zijn’ volk. ‘Deze beslissing treft ons, de vertegenwoordigers van het Catalaanse

	<p>https://www.tijd.be/dossier/europareeks/puigdemont-in-belgie-heb-ik-ervaren-wat-het-is-te-leven-in-een-democratisch-systeem/10290290.html</p>	<p>volk, vandaag rechtstreeks natuurlijk. Wij zijn het slachtoffer van een politieke vervolging' (Puigdemont, 2021).</p>
	<p><u>Gopress</u> Belga. (2021, 12 maart). <i>Partijgenote van Puigdemont nieuwe voorzitter Catalaans parlement</i>. De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20210312_96554308</p>	<p>De separatistische Borràs is met 64 van 135 stemmen verkozen als parlementsvoorzitter van het Catalaanse parlement. Zij is de partijgenoten van Puigdemont. Ze won van de andere grote socialistische partij.</p>
	<p><u>Gopress</u> Fortuny, J. J. P. I. (2020, 7 oktober). <i>Het Spaanse misbruik waarvoor Europa de ogen sluit</i>. De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20201006_97891129</p>	<p>De Catalaanse cultuurbeweging Omnium Cultural beschuldigt Spanje ervan om meer dan 2.850 mensen te onderdrukken. Zij zouden slachtoffer geworden zijn van Spaanse repressie. Het gaat voornamelijk over Catalaanse leiders die werden vervolgd.</p>
	<p><u>Gopress</u> De Greef, J. D. G. (2021, 23 juni). <i>Veroordeelde Catalaanse leiders zijn na 4 jaar vrij na gratie door de Spaanse regering</i>. vrtnws.be. https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/06/23/veroordeelde-leiders-van-de-catalaanse-afscheidingsbeweging-zijn/</p>	<p>Na vier jaar gevangenisstraf heeft Spanje 9 separatisten vrijgelaten die te maken hadden met het mislukte onafhankelijkheidsreferendum in 2017. De Spaanse premier, Pedro Sanchez, hoopt op die manier de spanningen binnen zijn land af te zwakken.</p>

Deelaspect	Databank	Toelichting
Cultuur	<p><u>Gopress</u></p> <p>Linters, A. L. (2019, 3 september). <i>Catalonië - verleden, heden . . . en toekomst ? DRK Digitale Regio Kortrijk</i>. Boekenhuis Theoria. http://www.drk.be/persberichten/catalonie-verleden-heden-en-toekomst</p>	<p>Vanaf de 19de eeuw herleefde de Catalaanse taal en cultuur op. De Renaixença was de Catalaanse variant van de renaissance. Nu, tijdens de 21ste eeuw, groeit het Catalaans Nationalisme. Catalonië is een regio van tradities en cultuur. Ze hebben hun eigen taal, eetgewoontes, etc.</p>
	<p><u>Google Scholar</u></p> <p>Haartsen, T. H., Hitzert, J. H., & Trell, E. T. (2009). <i>Catalaanse eetculturen</i>. UGent.be. https://www.researchgate.net/profile/Elen-Maarja-Trell/publication/307807355_Catalaanse_eetculturen/links/59d5d4f0458515140ee77c24/Catalaanse-eetculturen.pdf</p>	<p>Deze autonome regio heeft een uitgebreide keuken die beïnvloed wordt door zijn ligging aan de Middellandse Zee. Het is een experimentele keuken die invloeden kent van de Spaanse, Franse en Italiaanse keuken.</p>
	<p><u>Gopress</u></p>	<p>Sinds het referendum in 2017 is het Catalaanse culturele leven politieker geworden. Vele bedrijven trokken zich terug uit Catalonië. Dit gebeurde ook met kunstwerken en kunstenaars. Vele</p>

	<p>Gruyter, C. (2019, 25 oktober). <i>Kan kunst Catalonië redden?</i> De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20191024_04683170</p>	<p>mecenassen verplaatsten zich waardoor de kunst volgde.</p>
--	---	---

Deelaspect	Databank	Toelichting
<p>Economie</p>	<p><u>Gopress</u></p> <p>Deloof, W. D. (2017, 2 oktober). <i>Catalonië: één van de rijkste regio's en een industrieel zwaargewicht.</i> vrtnws.be. https://www.vrt.be/vrtnews/nl/2017/10/02/catalonie--afscheid-van-een-industriele-zwaargewicht-/</p>	<p>Catalonië is zowat de belangrijkste Spaanse regio op economisch vlak. Het bbp bedraagt 224 miljard euro, zowat een vijfde van het bbp van heel Spanje. Ook de werkloosheid ligt er lager. De regio is verantwoordelijk voor één kwart van de export. Een van de grootste economische troeven van deze regio is het toerisme. Daarnaast heeft Catalonië een bloeiende industrie.</p>
	<p><u>Gopress</u></p> <p>Winkels, E. W. (2020, 23 december). <i>Tien maanden corona in Barcelona: 'Of je er nu van hield of niet, de toeristen zorgden voor leven hier'.</i> De Morgen. https://www.demorgen.be/nieuws/tien-maanden-corona-in-barcelona-of-je-er-nu-van-</p>	<p>Spanje is het zwaarst getroffen EU-land op economisch vlak tijdens de pandemie. De schade is op te merken rondom de Sagrada Familia. De toeristische trekpleister en omliggende souvenirshops liggen er verlaten bij. De lokale bevolking mist de toeristen niet maar ziet de noodzaak wel in.</p>

	hield-of-niet-de-toeristen-zorgden-voor-leven-hier~b9264a2b/	
--	--	--

Deelaspect	Databank	Toelichting
Samenleving	<p><u>Gopress</u></p> <p>Eeckhout, B. E. (2017, 28 oktober). <i>standpunt</i>. De Morgen.</p> <p>https://www.demorgen.be/nieuws/standpunt~bf095f71/</p>	<p>Er heerst verdeeldheid binnen de Catalaanse samenleving. Mensen stemmen grotendeels op separatisten maar willen ze die onafhankelijkheid eigenlijk wel? Met een magere overwinning de onafhankelijkheid uitroepen is een gevaarlijk spel.</p>